

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024 – 2026

Aluevaltuusto 14.11.2023

Sisällysluettelo

1 Talousarvion yleisperustelut	3
1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus	3
1.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	5
1.3 Hyvinvointialuestrategia.....	11
1.4 Toiminta ja talous	14
1.4.1 Organisaatio ja toimitukset	15
1.4.2 Henkilöstö.....	15
1.4.3 Hyvinvointialuekonserni ja konsernin ohjaus	18
1.4.4 Hyvinvointialueen rahoituspohja	19
1.5 Keskeisimmät riskit	19
1.6 Alijäämän kattaminen.....	21
1.7 Talousarvion määrärahojen sitovuustaso	21
2 Tuloslaskelma- ja käyttötalousosa	22
2.1 Demokratiapalvelut	25
2.2 Konserni- ja strategiapalvelut	26
2.2.1 Toimialan talous	26
2.2.2 Toimialan perustehtävä ja keskeiset tavoitteet	30
2.2.3 Toimialan palvelutoiminnan seurantamittarit.....	33
2.2.4 Toimialan riskien arviointi.....	34
2.3 Pelastustoimi	34
2.3.1 Toimialan talous	34
2.3.2 Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus.....	39
2.3.3 Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2024–2026.....	39
2.3.4 Toimialan palvelutoiminnan seurantamittarit.....	40
2.3.5 Toimialan riskien arviointi.....	40
2.4 Sosiaali- ja terveystoimi.....	41
2.4.1 Toimialan talous	41
2.4.2 Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus.....	45
2.4.3 Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2024–2026.....	46
2.4.4 Toimialan riskien arviointi.....	46

2.4.5 Perhe- ja sosiaalipalvelut	46
2.4.6 Yhteiset terveystalvelut	48
2.4.7 Erikoissairaanhoido	49
2.4.8 Ikääntyneiden palvelut.....	49
3 Investointiosa	51
4 Rahoitusosa.....	53
5 Henkilöstösuunnitelma.....	55

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Hyvinvointialueiden näkökulmasta järjestämisvastuun haltuunotto ja turvallinen siirtymä on ollut keskeistä vuoden 2023 aikana. Talousarvion pohjatiedot vuodelle 2023 sekä toiminnan todellinen volyyymi on selvinnyt riittävällä tarkkuustasolla vasta kuluvan vuoden aikana. Tammi-kesäkuun 2023 osavuositarkastuksen perusteella talouden kokonaisvolyyymi on ollut suhteellisen oikealla tasolla, mutta kustannuslajikohtaisia tarkennuksia joudutaan tekemään. Myös ostopalveluiden kustannustaso ja hintojen nousupaineet ovat monin kohdin yllättäneet. Henkilöstön saatavuus on osoittautunut odotettua heikommaksi ja monissa palveluissa on ollut pakko käyttää tilapäistä työvoimaa henkilöstövuokrausyritysten kautta. Pitkällä aikavälillä hyvinvointialueen tulee huolehtia oman henkilöstön pito- ja vetovoimasta, palkkakilpailukyvyistä sekä hyvästä johtamisesta sekä motivoivista työskentelyolosuhteista.

Vuoden 2024 talousarvion laatiminen on ollut haasteellista useammasta syystä. Valtion rahoitus vuonna 2023 ei kata todellisia sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannuksia, vaan ennusteen mukaan alijäämäksi on muodostumassa noin 24 miljoonaa euroa. Käynnistämiskäynnistämisen vaiheessa syntyy väistämättä kertaluonteisia menoja ja rationalisointihyötyjä on mahdollista saavuttaa vasta pitemmällä aikavälillä. Inflaatiotaso, palkkakustannusten yleinen nousu, palkkakilpailu alueiden välillä sekä harmonisaatiokustannukset, palveluiden kysynnän kasvu, hoito- ja palvelutakuun kiristys jne. nostavat myös vuoden 2024 kustannuksia enemmän kuin mitä valtion rahoitus kasvaa. Kustannustason hillitsemiseksi on välttämätöntä tehdä pitkäjänteistä kehittämistyötä siten, että peruspalveluiden laatu ja saatavuus voidaan turvata. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen osalta tämä tarkoittaa strategiaan ja palvelustrategiaan pohjautuvaa talouden tasapainottamisohjelman toteuttamista, jossa tarkastellaan palveluiden tuottamistapaa, palvelutasoa, saatavuutta jne. Tuottavuutta tulee kasvattaa merkittävästi, koska muuten alijäämä uhkaa kasvaa eikä jo syntynyttä alijäämää saada katettua määrääjassa. Valtion maksamaa ylimääräistä 6,7 miljoonan euron kertaerää tullaan käyttämään sellaisiin toimenpiteisiin, joilla tuottavuutta voidaan parantaa ja kehittää organisaation kyvykkyyttä muuttuvassa toimintaympäristössä ja sitä tuloutetaan käyttötalouteen kustannuksia vastaavasti. Em. määrärahaa saadaan käyttää vuoden 2025 loppuun.

Edelleen olisi toivottavaa, että hyvinvointialueiden talouden sopeuttamista voitaisiin tehdä pitemmällä tarkastelujaksolla kuin kolmessa vuodessa, koska toiminnan vakiinnuttaminen on hidasta, monia tietojärjestelmäkysymyksiä on ratkaisematta ja henkilöstövaje kaikissa ammattiryhmissä hidastaa etenemistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus edellyttää perustason palveluiden vahvistamista, jotta kalliimmilta erikoistason palveluilta vältytään tulevaisuudessa tai niiden tarve siirtyy myöhäisemmäksi. Tiedossa olevalla rahoituspohjalla tämä on äärimmäisen vaikea toteuttaa. Myös erikoissairaanhoidon vaikeassa tilanteessa ja HUS-yhtymän jonot (yli 180vrk odottaneet) pitenevät ilman merkittäviä toimenpiteitä.

Taloussuunnitelmaan liittyy merkittävää epävarmuutta valtion rahoituksen osalta. Hyvinvointialueen rahoituksen suunnittelu on erityisen haasteellista, koska edes vuoden 2023 valtion rahoituksen taso ei ole selvillä lokakuun 2023 alussa, saati taloussuunnitelmakauden 2024 – 2026 osalta. Talousarviossa ja -suunnitelmassa käytetty valtion rahoituksen taso perustuu 10.10.2023 saatuun tietoon vuosien 2023 ja 2024 rahoituksesta sekä 10.10.2023 painelaskelman mukaisiin euromääriin vuosien 2025 – 2026 osalta. Hyvinvointialueiden rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sosiaali- ja terveystalvelujen järjestäminen, joten pitkäjänteinen ja ennustettava rahoituksen taso toisi paremman pohjan merkittävien muutos- ja tuottavuusohjelmien läpivientiin ja talouden tasapainottamiseen. Hallitusohjelman mukaan hyvinvointialuelainsäädäntöön ja rahoitusmallin perusratkaisuun ei ole tulossa muutoksia 2023 – 2025. Hallitusohjelmassa todetaan hyvinvointipalvelujen rahoituksen kestävyuden edellyttävän toteutunutta ja ennakoitua hitaampaa kustannuskehitystä. Kustannusten kasvua tulisi saada hillityksi 1,4 miljardilla vuoteen 2027 mennessä. Talouden tasapainottaminen tulee olemaan haasteellista huomioiden, että hyvinvointialueiden alijäämien ennustetaan pelkästään kuluvana vuonna olevan vähintään 1,2 miljardia euroa.

Lisähaasteita hyvinvointialueen toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen muodostuu tarkasti säädellystä investointisuunnittelusta ja lainanottovaltuudesta. Lisälainanottovaltuutta vuodelle 2024 ei myönnetty Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Negatiivisten vuosikatteiden pohjalta lainanottovaltuutta ei muodostu, koska lainojen enimmäismäärä saadaan kertomalla hyvinvointialueen vuosikate kymmenellä. Jos lainanottovaltuuteen ei haeta muutosta, vuoden 2024 investoinnit tulee kattaa tulorahoituksella, lyhytaikaisella lainalla tai siirtämällä investointien ajankohtaa tuleville vuosille.

1.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Talousnäkymät kotimaassa ja maailmanlaajuisesti

Suomen talous on ollut lievässä taantumassa syksystä 2022 lähtien. Suomen Pankki arvioi syyskuun 2023 väliennusteessaan bruttokansantuotteen (BKT) supistuvan 0,2 % vuonna 2023. Inflaation hidastumisen ja palkankorotusten myötä ostovoima alkaa kuitenkin kasvaa vuoden 2023 aikana. BKT:n kasvu on käynnistymässä arvioitua hitaammin vuonna 2024, jolloin kasvun ennakoidaan olevan vain 0,2 prosenttia. Inflaation ennustetaan hidastuvan yhteen prosenttiin vuonna 2024, mutta palveluiden hintojen nousun arvioidaan jatkuvan aiempaa nopeampana. Talouskasvun ennustetaan vauhdittuvan vuonna 2025 tahmeasti eli vain 1,4 prosenttiin.

Julkiset investoinnit ovat Suomen Pankin mukaan vähentyneet vuoden 2023 alkupuoliskolla, mutta julkisten alojen hankinnat ja vahva työllisyys ovat tukeneet bruttokansantuotetta. Valtiovarainministeriön kesäkuun ennusteessa julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 2,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2023 ja kasvavan vuonna 2025 kolmeen prosenttiin. Hyvinvointialueiden ennustetaan tekevän ensimmäisenä toimintavuonnaan noin 1,2 miljardin euron alijäämän. Julkisen talouden alijäämän kasvua selittävät yleisen taloustilanteen lisäksi korkotason nousu, hintojen indeksitarkistukset sekä varautumisen myötä kasvavat menot. Julkistalouden suuri alijäämä, kasvavat velanhoitokustannukset ja väestön ikääntyminen luovat painetta velanhoitosuhteen epäsuotuisan kehityksen jatkumiseen, ellei hallitusohjelman toimenpitein saada velkaantumista käännettyä laskuun.

Ennätystasolle nousseen työllisyyden ennustetaan Valtiovarainministeriön mukaan laskevan vuonna 2023, ja työttömyysaste nousee seitsemään prosenttiin. Talouden kasvun elpymisen ennakoidaan parantavan työllisyystilannetta, ja vuoteen 2025 mennessä työllisyysasteen arvioidaan nousevan 74,2 prosenttiin. Suomen Pankki ennustaa työllisyystilanteen kehittyvän tätäkin suotuisammin.

Lainojen korkotason ripeän nousutahdin myötä asuntomarkkina on hiljentynyt, mikä on vähentänyt nopeassa tahdissa asuntorakentamista ja heikentänyt rakennusalan näkymiä. Uusien asuntojen tuotannon vähentyminen saattaa johtaa vuokramarkkinan kiristymiseen, jolloin vuokrien nousu voi olla voimakkaampaa kuin on arvioitu. Energian hintavaihtelut voivat lisäksi tuoda ennakoimattomuutta inflaatiokehitykseen.

Suomen Pankin mukaan vuoden 2022 ennätyskorkeasta 7,2 prosentin kuluttajahintojen noususta ennustetaan vuodelle 2023 maltillisempaa 4,3 prosentin kasvua. Erityisesti öljyn ja muiden raaka-aineiden hintojen lasku on näkynyt alentuneina energiakustannuksina. Korkea korkotaso pitää inflaation kuitenkin korkeana. Vuonna 2024 energiahintojen laskun ennustetaan hidastavan inflaatiokehitystä, vaikka palveluiden hintojen nousu jatkuu edelleen. Inflaatiokehitys hidastunee heikon talouskasvun myötä, ja vuonna 2025 inflaation arvioidaan asettuvan kahden prosentin tasolle.

Euroopan talousnäkymät ovat kohentuneet energiakriisin uhkan väistyessä. On kuitenkin vaikea ennustaa, säilyvätkö Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset talouteen muuttumattomina. Kiinassa koronarajoitusten purkaminen onnistui, mutta kiinteistömarkkinoilla muhiva kriisi aiheuttaa huolta väestökriisin lisäksi. Globaali inflaatio on hidastunut ennakoitua vähemmän, mikä on johtanut keskuspankkien nopeassa tahdissa tekemiin ohjaukorkojen nostoihin. Koronnostoilla on saatu aikaa tavoiteltua talouskasvun hidastumista, mutta samalla on syntynyt ongelmia rahoitus- ja kiinteistömarkkinoille.

Maailmankaupan kasvun myötä Valtiovarainministeriö ennustaa myös Suomen viennin kääntyvän nousuun vuoden 2023 kuluessa ja nopeutuvan entisestään vuonna 2024. Koska palkkaratkaisut Suomessa eivät olleet tasoltaan korkeampia kuin kilpailijamaissa, hintakilpailukyky ei ole tämän vuoksi heikentynyt. Energian hinnannousu on lisäksi ollut kotimaassa maltillisempaa kuin yleisesti euroalueella, mikä tukee osaltaan kotimaisen tuotannon hintakilpailukykyä.

Riskejäkin Suomen Pankki näkee globaalissa taloudessa, mm. talouskasvu saattaa muodostua ennustettua hitaammaksi, kohonneella korkotasolla on negatiivisia vaikutuksia talouteen, investointeihin ja kiinteistömarkkinaan sekä geopoliittinen vastakkainasettelu saattaa lisäksi aiheuttaa ongelmia. Rahoitusmarkkinoiden odotus lyhyiden korkojen tasosta vuonna 2024 on korkeampi kuin aiemmin, mutta vuodelle 2025 ennustetaan lyhyiden korkojen tason laskua. Inflaatio on edelleen koholla euroalueella ja Kiinan talouden tilanteeseen liittyy merkittäviä riskejä. Jos Suomen vientimarkkina ei kasva odotetusti, sillä on vaikutuksia vientiteollisuuteen ja sitä kautta työllisyyteen ja koko maan talousnäkyymiin.

Hyvinvointialueiden rahoitus

Hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta. Valtion rahoitus jaetaan hyvinvointialueille laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden perusteella, joita ovat mm. hyvinvointialueiden asukasmäärä, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetta kuvaavat tekijät, alueellisia olosuhteita kuvaavat tekijät, kaksikielisyys, vieraskielisyys, saamenkielisyys, asukastiheys ja saaristoisuus. Lisäksi osa rahoituksesta määräytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttavat lisäksi alueelliset riskitekijät. Hyvinvointialueiden rahoituksella tulee saada järjestettyä perustuslain edellyttämällä tavalla riittävät sosiaali- ja terveysterveyst. Rahoituksen käytöstä hyvinvointialueet saavat päättää itsenäisesti.

Hyvinvointialueiden suurimpana rahoituskriteerinä on THL:n tutkimukseen perustuva sosiaali- ja terveydenhuollon sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta. THL:n laskeman palvelutarvekertoimen mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelutarve vuonna 2021 oli alle maan keskiarvon eli 0,9123 (koko maa 1,0000).

Hyvinvointialueiden rahoituksen turvaaminen tulee olemaan haasteellista julkisen talouden velkaantumisen myötä samalla, kun väestö ikääntyy ja palvelutarve kasvaa. Hallitusohjelmassa on linjattu hyvinvointialueiden kustannusten kasvun hillitseminen 1,4 miljardilla vuoteen 2027 mennessä, vaikka jo nyt muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomi on käyttänyt vähemmän rahaa terveydenhuoltoon asukasta kohden.

Henkilöstön riittävyys

Sote-toimialan työvoima- ja palvelutarpeen arvioidaan tulevaisuudessa kasvavan. Väestö ikääntyy, millä on vaikutuksia työvoimapulaan sekä julkisen sektorin työntekijöiden eläköitymisen että ikääntyneiden palvelutarpeen kasvun kautta. Vaikka hallitusohjelmassa on lykätty vuoden 2028 alkuun ikääntyneiden palveluiden 0,7:n henkilöstömitoitusta asukasta kohti, nykyinen henkilöstömitoitus 0,65 pysyy voimassa hallituskauden ajan.

Sosiaali- ja terveystalvvelujen ala työllisti noin 420 000 henkilöä vuonna 2021 Työ- ja elinkeino- ministeriön toimialaraportin mukaan. Yksityinen sektori on merkittävä työllistäjä noin 88 000 työntekijällään. Vuoteen 2007 verrattuna toimiala työllistää nykyisellään jo yli 70 000 ihmistä enemmän.

Koronapandemia kasvatti sote-palvelualan työmäärää ja lykkäsi hoivaan pääsyä. Hoitovelkati- lanteen pahentuminen on entisestään lisännyt työvoimapulasta kärsivän alan työn kuormitta- vuutta. Lisäksi alanvaihtajat ovat vähentäneet hoiva-alalla työskentelevien määrää. Sote-alan työn kuormittavuuden arvioidaan jatkuvan vielä pitkään.

Alan työolojen ja vetovoiman parantaminen on tulevaisuudessa ensiarvoisen tärkeää. Työnan- tajan luotettavuudella ja vastuullisuudella sekä työilmapiirillä ja johtamiskulttuurilla tulee ole- maan entistä suurempi merkitys työvoiman houkuttelemiseksi. Lisäksi merkityksellinen työ, työ- aikojen ennustettavuus ja joustavuus sekä urakehitysmahdollisuudet vaikuttavat työnantajan houkuttelevuuteen kilpailukykyisen palkkatason ohella.

Työvoiman saatavuuteen voidaan vaikuttaa pidemmällä aikavälillä lisäämällä koulutuspaikkoja niin lääketieteelliseen koulutukseen kuin hoivatyöhönkin - erityisesti lähihoitajia ja sosionomeja tarvitaan lisää. Koulutuspaikkojen lisäämisen ohella alan vetovoiman parantamiseksi tulee tehdä johdonmukaisesti työtä, että koulutuspaikkoihin saadaan hakijoita.

Työvoiman käytön uudelleen suuntaamisella arvioidaan olevan potentiaalia helpottaa toimialan työvoimapulaa. Korkeammin koulutetun sote-henkilöstön on toki oltava oikeassa suhteessa työ- tehtävien vaatimukseen nähden, mutta esimerkiksi henkilömitoitusta laskettaessa voitaisiin käyt- tää apuna myös muuta hoivatyöhön soveltuvaa henkilöstöä helpottamaan alan työvoimapulaa.

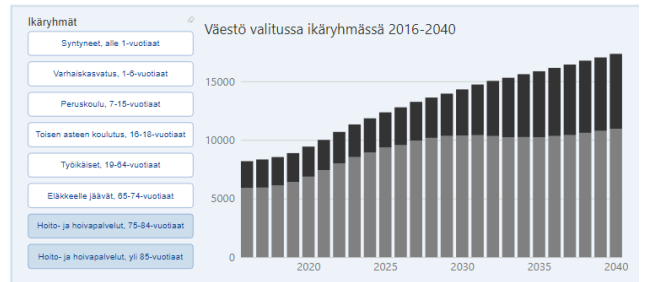
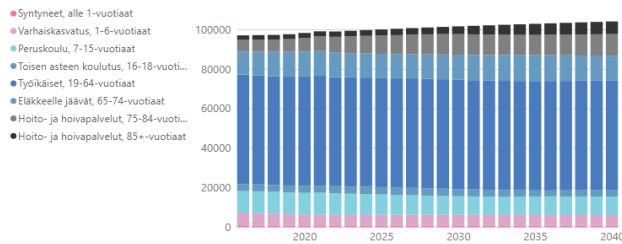
Työperäisen maahanmuuton lisääminen ja kansainvälinen rekrytointi voivat osaltaan helpottaa pulaa hoiva-avustajista, sairaanhoitajista ja lähihoitajista. Kielitaitovaatimusten uudelleenarvi- ointi on keskeistä, että työvoimaa saadaan hyödynnettyä mahdollisimman tehokkaasti.

Itä-Uudenmaan väestönkehitys, sairastavuus ja kustannukset

Itä-Uudenmaan alueen väestön ennakoidaan kasvavan vuoden 2040 loppuun mennessä yli 106 000 asukkaan eli 7,1 %:lla vuodesta 2016. Hyvinvointialueen väestö kasvaa ainoastaan Porvoossa ja Sipoossa. Kaikissa muissa kunnissa väestön määrä laskee ja väestö ikääntyy. Työikäisen väestön ennustetaan kasvavan ainoastaan Sipoossa. Väestöennusteen mukaan vä- estönkasvu koko hyvinvointialueella keskittyy erityisesti vanhimpiin ikäluokkiin eli yli 75-vuotiai- siin, jonka ikäluokan ennustetaan yli kaksinkertaistuvan vuoden 2040 loppuun mennessä. Ikäih- misten määrän kasvu lisää palvelutarvetta ja sitä myötä myös palveluiden tuottamisen kustan- nukset tulevat kasvamaan merkittävästi, ellei samanaikaisesti löydetä kustannuskasvua hillitse- viä vaihtoehtoisia tapoja tuottaa palveluita. Väestön ikäänntyminen saattaa aiheuttaa haasteita myös digipalveluiden käytön laajentamiselle.

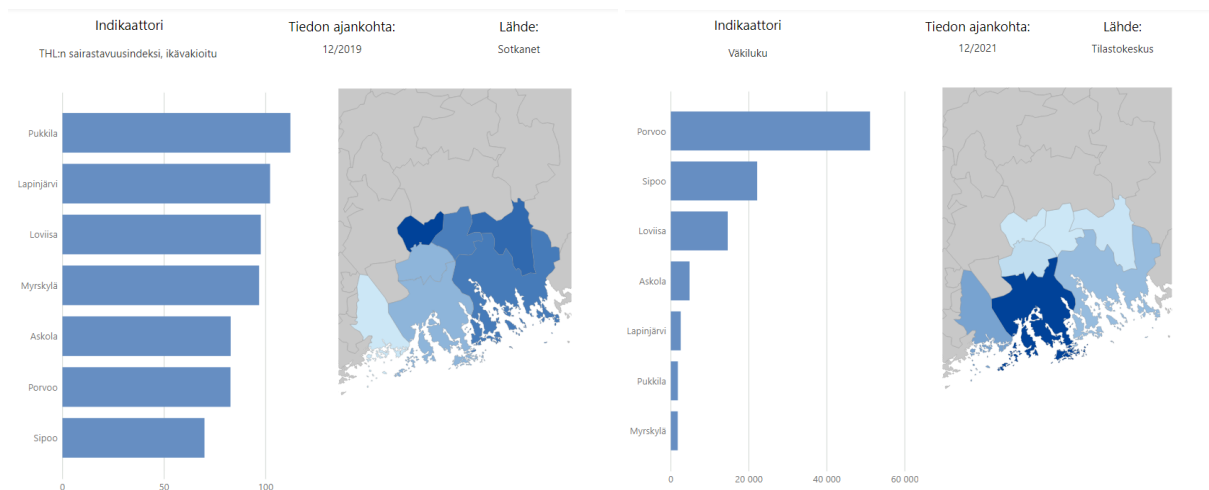

Väestö 2016-2020, väestöennuste 2021-2040 (Tilastokeskus)

Visualisointi: Kuntamaisema

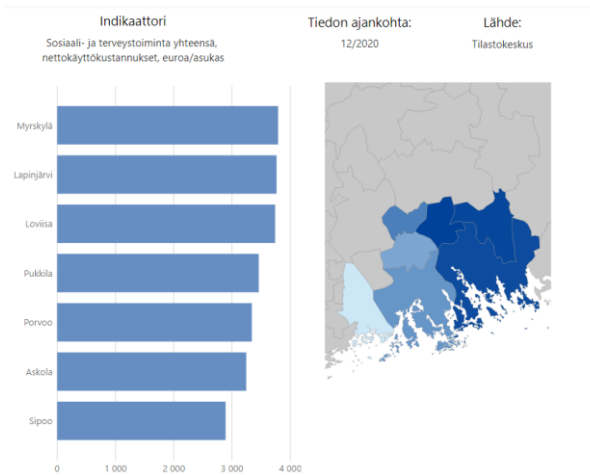
THL:n sairastavuusindeksi kuvaa suomalaisten kuntien ja alueiden väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indeksien arvo on sitä suurempi, mitä yleisempää sairastavuus alueella on. Koko maassa sairastavuusindeksi on 100. Indeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa. (Lähde: THL)

Visualisointi: Kuntamaisema

Sairastavuusindeksillä tarkasteltuna Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen terveimmät asukkaat asuvat Sipoossa ja Porvoossa, jotka väestötilastojen perusteella ovat myös alueen väkirikkaimmat kunnat. Sairastavuusindeksien perusteella voidaan tehdä päätelmiä ja ennusteita mm. väestön työkyvyttömyyden, elämänlaadun ja hyvinvointialueen kustannuskehityksen osalta.

Vuonna 2020 sosiaali- ja terveystoimen kustannukset olivat Tilastokeskuksen mukaan keskimäärin 3 622 euroa asukasta kohden. Erikoissairaanhoidon käyttöön käytettiin asukasta kohden 1 327 euroa eli 37 % ja perusterveydenhuoltoon 668 euroa eli 18 % kokonaiskustannuksista.

Visualisointi: Kuntamaisema

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella sote-kustannuksissa jäätiin alle maan keskiarvon Sipoossa, Askolassa, Porvoossa ja Pukkilassa.

Hallitusohjelma ja lainsäädäntö

Hallitusohjelma painottaa ennaltaehkäiseviä palveluita ja palvelurakenteen uudistamista kohti varhaisempaa tukea. Keskeisiä teemoja ovat mielenterveyspalveluiden saatavuus, kiireettömään hoitoon pääsy, hoitotakuun toteutuminen sekä yksityisen sektorin rooli palvelujen parantamisessa. Merkittäviä muutoksia hyvinvointialueille ovat muun muassa perusterveydenhuollon hoitojonojen purkaminen uuden Kela-korvausmallin avulla, palvelusetelin ja maksusitoumusten käyttöönotto, ellei palvelua ole saatavilla hoitotakuuajan sisällä, sekä vammaispalveluissa henkilökohtaisen budjetoinnin käyttöönotto.

Hallitusohjelmaan liittyy useita lainsäädännön päivityksiä, kuten lastensuojelun, vammaispalvelulain ja terveydenhuoltolain muutokset. Hyvinvointialueiden toimintaan liittyviä lakimuutoksia toteutetaan niiden vahvistamisen jälkeen. Sidosyksikköä koskevan sääntelyn tiukennukset, jotka koskevat in-house-yksiköissä toteutettavia tukipalveluja, ateria-, siivous-, taloushallinto- ja ICT-palveluita, koskevat myös Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta.

Aiemmin päätetyn lainsäädännön soveltamisaikatauluja on viivästytetty tai lainsäädäntöön on tehty merkittäviä muutoksia. Uusi vammaispalvelulaki astuu voimaan 1.10.2024 vaikutusten arvioinnin jälkeen, ikäihmisten palveluissa nykyinen henkilöstömitoitus 0,65 pysyy voimassa hallituskauden ajan ja henkilöstömitoitus 0,7 astuu voimaan vasta 1.1.2028, kiireettömään hoitoon pääsystä seitsemässä päivässä luovutaan, mutta 14 päivää pysyy aikaisemman linjauksen ja aikataulun mukaan ennallaan.

Hallitusohjelmassa näkyy hyvinvointialueiden viesti siitä, että hyvinvointialueet tarvitsevat työrauhan.

Digitalisaatio

Suomen kaltaisessa maassa, jossa väestö ikääntyy ja palveluiden tarve kasvaa, hyvinvointialueiden on ensiarvoisen tärkeää soveltaa teknologiaa ja digitaalisia ratkaisuja terveys- ja hyvinvointipalveluissa parantaakseen niiden tehokkuutta, saatavuutta ja asiakaskokemusta.

Sähköiset ratkaisut, kuten e-reseptit, sähköiset ajanvaraukset ja virtuaalivastaanotot, tekevät palveluiden käytöstä helpompaa sekä asukkaille että ammattilaisille. Hyvinvointialueilla digitalisaation avulla voidaan kerätä ja analysoida suuria tietomääriä, jotka voivat auttaa parantamaan palvelun laatua ja tehokkuutta. Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja parantaminen on mahdollista järjestää myös digitaalisin keinoin, samoin konsultointi etäyhteyksiä hyödyntämällä. Asukkaille on mahdollista tarjota asiantuntijakonsultaatiota etäyhteydellä, mikä nopeuttaa hoitoon pääsyä ja tuo erityisesti harvaan asutuilla alueilla helpotusta.

Myös hoivatyössä on mahdollisuus hyödyntää digitalisaatiota entistä laajemmin, kuten muilla palvelualoilla on jo tapahtunutkin. Koronapandemia kannusti lisäämään sote-palveluiden digitalisaatiota, mutta potentiaalia alalla on vielä runsaasti. Ihmisten kohtaamiseen ja läsnäoloon on mahdollista vapauttaa työaika, jos rutiiniluonteisia tehtäviä saadaan automatisoitua.

Digitalisaatio mahdollistaa asukkaille oman terveytensä seuraamisen ja hallinnan tietoliikenneyhteyksien avulla ja näin parantaa terveydentilan hallintaa ja mahdollistaa ennaltaehkäiseviä toimia omahoidollisin keinoin. Käyttöön voidaan myös tarjota erilaisia sovelluksia, jotka auttavat esimerkiksi lääkehoidon seurannassa, ruokavalion hallinnassa tai fyysisen aktiivisuuden lisäämisessä. Hyvinvointialueiden tulee varmistaa, että kaikki asukkaat pystyvät käyttämään digitaalisia palveluita riippumatta heidän teknisestä osaamisestaan tai resursseistaan.

Digitalisaation mukanaan tuomat ratkaisut tulisi huomioida myös lainsäädännössä ja toimialan rahoituksessa entistä paremmin, jotta kannustavuus digitalisaatioon investoimiseksi parantuisi.

Digi-/ kyberturvallisuus

Digiturvallisuuden uhkatekijät ovat monimutkaisia ja jatkuvasti kehittyviä. Koska hyvinvointialueiden toiminnassa käytettävät tietojärjestelmät sisältävät arkaluonteisia asiakas- ja potilastietoja sekä turvallisuustietoja, on tärkeää pitää digiturvallisuus prioriteettilistalla korkealla ja toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä uhkien torjumiseksi.

Kyberhyökkäykset, kuten tietomurrot, palvelunestohyökkäykset, haittaohjelmat ja tietovuodot, ovat edelleen suurimpia digiturvallisuuden uhkia. Ne voivat mm. aiheuttaa vakavia taloudellisia vahinkoja, aiheuttaa vaaratilanteita, estää palveluiden toiminnan ja vaarantaa yksityisyyttä.

Myös merkittävästi kansalliseen turvallisuuteen vaikuttaviin valtiollisiin kyberhyökkäyksiin on syytä varautua.

1.3 Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialueen strategiassa huomioidaan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset, säädetyt palvelutavoitteet, omistaja- ja henkilöstöpolitiikka sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Hyvinvointialueen strategia perustuu arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Strategia tarkistetaan vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudessa. Hyvinvointialueen strategiset kärjet, niiden mittarit sekä mittarin tilanne on kuvattu ao. taulukossa.

Strategian teema/ kärki	Mittarit
Palvelujen laatu, saatavuus ja jatkuvuus	NPS (%-osuus palvelun suosittelijoista) 80 % asiakkaista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä
	COCI (Continuity of care index)
	Palveluun pääsy terveys- ja sosiaalipalveluissa
	Sähköisten palveluiden käytön määrä
	Pelan kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika
Perus- ja erikoistason sekä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen integraatio	Erytistason- ja peruspalveluiden asiakkaiden lkm
	Hyte-kerroin
	Kuvattujen keskeisten palveluketjujen lkm
	Yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä käyttöön- otettu kyllä/ei
Hallittu kustannuskehitys ja vaikuttava toiminta	Talous
	Laatujärjestelmä käytössä kyllä/ei
	Keskeiset vaikuttavuuden mittarit on tunnistettu ja yhdenmukaistettu kansallisten mittareiden mukaisiksi, kyllä/ei?
	Kiinteistöjen ylläpitokustannukset
Osaava, hyvinvoiva ja riittävä henkilöstö	Kehityskeskustelujen kattavuus
	Koulutuspäivien lkm
	Esihenkilöiden perehdytyksen toteutuminen
	Valmentavan johtamisen koulutuksen läpikäyneiden lkm
	Henkilöstökokemuksen pulssimittari
	Vaaratilanneilmoitusten lkm
	Ammattitautien ja työtapaturmien lkm
	Sairauspoissaolot
	Työkyvyttömyyseläkkeiden ja osatyökykyisten lkm
	Henkilöstöaloitteiden lkm
Henkilöstökyselyn tulos	

Strategian seurannan työkaluja on kehitetty kevästä 2023 alkaen. Seuranta on edelleen hajanaista eri lähteistä, mutta tavoitteena on koota oma näkymä niistä strategian mittareista, joista saadaan dataa syksyn 2023 aikana. Lisäksi useita eri tietojärjestelmiä kehitetään edelleen yhteistyössä järjestelmätoimittajien kanssa, että strategian mittaritietoa saadaan koottua seurantaan varten.

Useista strategian kärjistä ei ole ollut mahdollista tuottaa alueellista mittaritietoa, eikä tavoiteta soa vuodelle 2024 ole sen vuoksi ollut mahdollista määrittää toistaiseksi.

Aluevaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2024

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2024
Palvelut		
Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuvaa.	Asiakaskokemusta mitataan toimipisteissä.	80 % asiakkaista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.
Konkretisoidaan yhdyspintatyö kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.	Seurataan / mitataan perustettujen yhteistyöryhmien toimintaa.	Yhteistyöryhmien määrittämät tavoitteet toteutuvat.
Pelastustoiminnan saavutettavuusajat palvelutasopäätöksen mukaiset.	Toteutuneet saavutettavuusajat.	Pelastustoiminta on saavuttanut kohteet 85 % vaatimusten mukaisesti.
Riskiasumisen tunnistamista kehitetään edelleen yhdessä sosiaalitoimen kanssa.	Ilmoitusten määrä.	Vertailussa vuoden 2023 taso.

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2024
Palvelut		
Sosiaali- ja terveystalve- luissa tunnistetaan palvelu- jen moniammatillista yhteis- työtä tarvitsevat asiakkaat	Moniasiakkuuksien asian- tuntijaryhmä (Masa) perus- tetaan sekä seurataan asiakasmäärien käsittelyä niissä.	Asiakkaat osataan tun- nistaa ja tuoda Masa-ryh- män käsittelyyn ja yhteis- työ syvenee.
Hoidon ja palveluiden saata- vuus, saavutettavuus ja jat- kuvuus turvataan	Kiireettömään hoitoon pääsy COCI indeksi Palvelutarpeen arvioinnin määräajat	Hoitotakuun kiristyneet saa- tavuusajat saavutetaan Sosiaali- ja terveydenhuol- lon liikkuvien ja digitaalisten palveluiden lisääminen
Alueellisen asiakasohjauk- sen toimintamallin jalkautta- minen vastuualueilla.	Alueellinen toimintamalli käytössä	Asiakas saa saman ohjauk- sen ja neuvonnan riippu- matta asuinpaikasta.
Asiakas voi käyttää sosiaali- ja terveystalve- luita digitaalisten välineiden avulla.	Sosiaali- ja terveystalve- luita, ohjausta ja neuvontaa saa aiempaa kattavammin digitaalisesti.	Uusia sähköisiä lomakkeita on otettu käyttöön. Asiakkaille on tarjolla digi- taalisia sosiaali- ja terveystalve- luita.
Kehitetään ja siirretään asumispalveluiden paino- pistettä kevyempään asu- mispalveluun tai avopalve- luun	Asiakkuuksien määrä ras- kaissa palveluissa vähe- nee.	Lastensuojelun sijoituksista perhehoidon osuus on >50%. Kotona asumista tukevien palveluiden kehittäminen ikäntyneiden ja vammais- ten palveluissa
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa vas- tuualueiden arkea	Monialainen yhteistyö: Hyte- työryhmien kautta jalkautuk- seen	Hyte-tö toteutuu 2023-2024 vuosien hytesuunnitelman mukaisesti.

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2024
Henkilöstö		
Työhyvinvointikysely tehdään.	Toteutetaan koko henkilöstölle työhyvinvointikysely.	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohjeistus.
Hyvinvointialueella on työntekijöihinsä pitovoimaa ja henkilöstö voi hyvin.	Lähtövaihtuvuus	Alle 10 %
Talous		
Talousarvion vuosikate toteutuu suunnitellusti.	Talousarvion vuosikate	Vuosikate toteutuu

1.4 Toiminta ja talous

Hyvinvointialuelain (611/2021) 115 § mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, sekä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025–2026 yhteydessä laaditaan investointisuunnitelma ajalle 2024–2026.

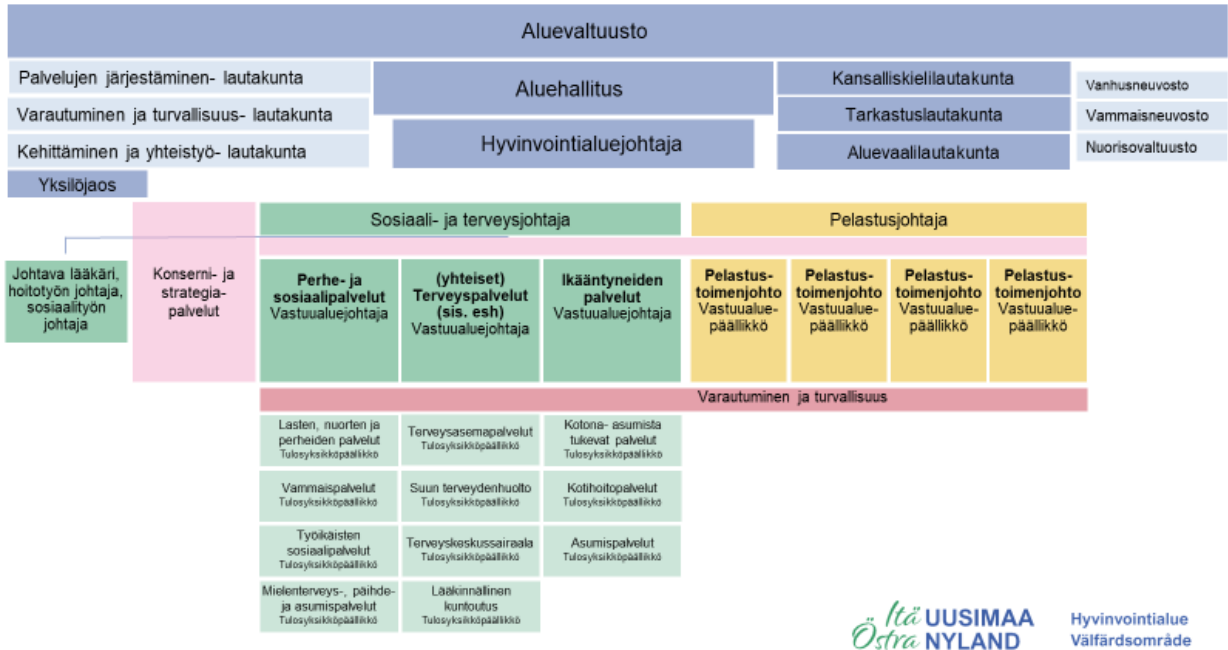
Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen hyvinvointialuestrategiaa toteuttavat toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio valmistellaan siten, että se sisältää tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot, sekä investointilaskelman. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla.

Hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden 2023 perusteella vuoden 2024 talousarvion laatimisessa on käytettävissä tietoa paremmin kuin vuoden 2023 talousarviota laadittaessa. Organisaation henkilöstösuunnitelma on luotettava ja ajantasainen.

1.4.1 Organisaatio ja toimielimet

Hyvinvointialueen organisaatiomalli ja johtamisjärjestelmä hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.6.2022.

1.4.2 Henkilöstö

Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu hyvinvointialueen kaikki virat ja toimet, myös täyttämättä olevat virat ja toimet, sekä ne määräaikaiset työntekijät, jotka eivät ole kenenkään sijaisia. Kokonaisuudessaan hyvinvointialueella on 2 569 virkaa ja toimea vuonna 2023. Sosiaali- ja terveystoimessa osa viroista ja toimista ei ole kokoaikaisia tai ne on jaettu useamman yksikön kesken.

Elokuun 2023 tilanteen mukaan hyvinvointialueen henkilöstömäärä oli 2 446 henkilöä, joista vakinaisessa palvelussuhteessa on 1 966 henkilöä (80,3 %). Henkilöstö jakautui toimintoittain seuraavasti:

- Demokratia-, konserni- ja strategiapalvelut: 191 henkilöä, joista vakituisessa palvelussuhteessa 162 henkilöä (85 %) – näistä laitoshuollossa (51 henkilöä) ja ravintopalveluissa (44 henkilöä)
- Pelastustoimi: 279 henkilöä, joista vakituisessa palvelussuhteessa 173 henkilöä (62 %)
- Sosiaali- ja terveystoimen johto: 6 henkilöä, jotka kaikki ovat vakinaisessa palvelussuhteessa (100 %)
- Perhe- ja sosiaalipalvelut: 702 henkilöä, joista vakinaisessa palvelussuhteessa 573 henkilöä (81,6 %)

- Yhteiset terveystalvelut: 494 henkilöä, joista vakinaisessa palvelussuhteessa 411 henkilöä (83,2 %)
- Ikääntyneiden palvelut: 777 henkilöä, joista vakinaisessa palvelussuhteessa 643 henkilöä (82,7 %)

Veto- ja pitovoima sekä henkilöstön saatavuus

Vuosille 2024 – 2025 on valmisteltu päivitetty henkilöstöstrategia, jossa linjataan henkilöstöä koskevat tavoitteet, toimenpiteet sekä mittarit.

Keskeiset strategian painopisteet ovat osaamisen ja kehittymisen, valmentavan ja osallistavan johtamisen, terveellisen ja turvallisen työn sekä osallisuuden ja yhdessä tekemisen kokonaisuksissa.

Vuosien 2024 – 2025 aikana otetaan käyttöön lähtö- ja tulohaastattelut, joiden avulla kartoitetaan sekä hyvinvointialueelle rekrytoitavien että pois lähtevien näkemyksiä. Niiden avulla pyritään löytämään sekä olemassa olevia vahvuuksia että kehittämiskohteita. Mittaus ja dokumentaatio toteutetaan osaamisenhallintajärjestelmästä saatavalla raportoinnilla.

Vuokratyövoiman kustannuksia pyritään vähentämään kehittämällä osatyökykyisyyden uramalli (terveydellisistä syistä johtuva uudelleensijoittaminen). Työnantajan ja pääsopijajärjestöjen välisessä paikallisneuvottelussa on linjattu, että vuonna 2024 pilotoidaan sitouttamisrahan käyttö sellaisissa yksiköissä ja sellaisissa ammattiryhmissä, joissa henkilöstön saatavuuden vaikeudet ovat ilmeisiä ja joissa vuokratyövoiman käyttö on suurta. Samalla vahvistetaan sijaishallintaa rakentamalla oma sijaishallinnan järjestelmä ja/tai perustamalla erillinen sisäisten sijaisten yksikkö.

Johtamisosaamista vahvistetaan panostamalla velvoittaviin esihenkilökoulutuksiin. Onnistumista mitataan työhyvinvointikyselyn johtamista, esihenkilötyötä ja päätöksentekoa koskevilla arvioilla. Työterveysyhteistyöhön panostamalla pyritään vaikuttamaan työperäisten sairauspoissaolojen määriin ja kustannuksiin. Työkykyjohtamista vahvistetaan.

Hyvinvointialueelle pyritään muodostamaan yhteinen identiteetti ja yhteiskehittämisen toimintakulttuuri. Osallistavan, arvostavan ja kannustavan johtamisen avulla tavoitellaan yhteenkuuluvuuden vahvistamista sekä henkilöstön pitovoimaisuutta. Vuosien 2024 – 2025 aikana valmistellaan mm. Yhteiskehittämisen toimintamalli ja otetaan käyttöön osallistamista edistävä digitaalinen toimintatapa. Toteutumista mitataan työhyvinvointikyselyllä. Siinä on arviot mm. työntekijöiden kokemuksesta yksiköiden välisen vuoropuhelun ja yhteistyön onnistumisesta.

Henkilöstöetuuksia vahvistetaan. Käytössä olevan ePassin käyttövalikoimaa laajennetaan ja sen arvo nostetaan 160 eurosta 200 euroon. Henkilöstön lahjat (mm. merkkipäivämuistaminen) kilpailutetaan vuoden 2024 alussa.

Ammatillisen osaamisen tukea vahvistetaan ottamalla käyttöön koulutusstipendi sekä mahdollisuus palkallisiin poissaoloihin. Työnantajan ja pääsopijajärjestöjen paikallisneuvotteluissa on linjattu, että ammatilliseen täydennys-, muunto- tai jatkokoulutukseen osallistavalle voidaan toimialan johtoryhmän päätöksellä myöntää maksimissaan 10 työpäivää palkallista virka-/työvaapaata kalenterivuoden aikana. Edellytyksenä on, että opiskelun katsotaan merkittävästi edesauttavan virka-/työtehtävien hoitamista tai tuovan työnantajalle merkittävää hyötyä toiminnan kehittämisessä. Lisäksi otetaan käyttöön hr-yksikön hallinnoima koulutusstipendi, jota voi anoa

sellaiseen omaehtoiseen koulutukseen, joka merkittävästi edistää ammatillista osaamista (esim. avoimen yliopiston opinnot).

Palkankorotukset ja palkkojen harmonisointi

Henkilöstö siirtyi hyvinvointialueelle yhdeksästä eri organisaatiosta, joissa kaikilla oli oma palkkapolitiikkansa ja palkkausjärjestelmänsä. Liikkeenluovutuksessa henkilöstö siirtyi hyvinvointialueelle niillä palkoilla ja palvelussuhteen ehtoilla, jotka heillä oli siirtymähetkellä.

Palkkojen yhteensovittaminen perustuu pakottavaan lainsäädäntöön. Tasa-arvolaki, yhdenvertaisuuslaki ja työsopimuslain tasavertaisen kohtelun vaatimus edellyttävät, että työnantaja harmonisoi henkilöstönsä palkat. Tarve harmonisaatioon syntyy, kun samaa tai samaa vaatavuustasoa tekevillä työntekijöillä on erilaiset palkat.

KT:n ohjeistuksen mukaisesti hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 palkkausjärjestelmäksi valittiin jonkun aiemman työnantajan järjestelmä, jota sovelletaan siihen saakka, kunnes vuonna 2024 siirrytään uuteen tasopalkkajärjestelmään. KT on arvioinut palkkojen yhteensovittamisen kustannukseksi keskimäärin 6 %. Kustannus aiheutuu sekä palkkausjärjestelmän uudistamisesta että palkkojen yhteensovittamisesta.

Työnantajan vaihtumisesta johtuva uuden palkkausjärjestelmän rakentaminen on pitkäkestoinen työ. Koordinointi ja palkkojen yhteensovittaminen tulevat viemään aikaa. Kokonaisuus edellyttää huolellista valmistelua sekä määrämuotoisia paikallisia neuvotteluja työnantajan ja pääsopijajärjestöjen kesken. Harmonisointiin vaikuttavat myös hyvinvointialueella sovellettavien virka- ja työehtosopimusten määräykset.

Hyvinvointialan sopimuskorotukset on linjattu sopimusaloittain valtakunnallisesti seuraavasti:

Hyvinvointialan sopimuskorotukset 2023-2024				
Hyvinvointiala		SOTE-sopimus	Lääkärit***	HYVTES
maaliskuu 2023	Kertaerä	600 €		
1.6.2023	Yleiskorotus	2,20 %	2,2 % / 2,62 % / 2,18 %	2,20 %
1.6.2023	Paikallinen järjestelyerä*	0,4 % + 0,3 %	0,4 % + 0,3 %	0,4 % + 0,3 %
1.6.2023	Kehittämishjelmaerä (paikallinen erä)	1,20 %	1,20 %	1,20 %
1.6.2023	Yhteensovittamiserä (paikallinen erä)	1,50 %	1,50 %	1,00 %
30.6.2023	Kertaerä	467 €	467 €	467 €
1.10.2023	Yleiskorotus		0,77 %	
1.2.2024	Kehittämishjelmaerä (keskitetty erä)	0,40 %	0,40 %	0,40 %
1.6.2024	Yleiskorotus	2,27 %	1,5% / 1,92 %	2,27 %
1.6.2024	Paikallinen järjestelyerä*	0,4 % + 0,33 %	0,4 % + 0,33 %	0,4 % + 0,33 %
1.6.2024	Kehittämishjelmaerä (paikallinen erä)**	0,60 %	0,60 %	0,60 %
1.10.2024	Yhteensovittamiserä (paikallinen erä)	2,50 %	2,50 %	2,00 %

* Jos paikallisen erän 0,3 % (1.6.2023) tai 0,33 % (1.6.2024) jakamisesta ei päästä yksimielisyyteen, puolet jaetaan paikallisesti yleiskorotuksena ja toisesta puolesta päättää työnantaja.

** Yksi kehittämishjelmaerä voidaan käyttää keskitetysti

*** LS:n liitteiden 1-5 toimenpidepalkkioiden tai vast. korotusajankohdat tarkentuvat myöhemmin

KT on arvioinut, että vuonna 2023 työvoimakustannukset nousevat keskimäärin vähintään 3,05 %.

1.4.3 Hyvinvointialuekonserni ja konsernin ohjaus

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen konserniohje on hyväksytty Aluevaltuustossa 14.6.2022. Konserniohjeella ohjataan konserniin kuuluvia yhteisöjä.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 118 §:n mukaan ”sellaisen hyvinvointialueen, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen hyvinvointiyhtymässä tai on edellä tässä pykälässä tarkoitettun yhtiön osakas, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.”

Kirjanpitolain (30.12.1997/1336) 8 §:n mukaan ”osakkuusyritys on omistusyhteisyrittäjä, jossa kirjanpitovelvollisella on vähintään viidennes ja enintään puolet omistusyhteisyrittäjän osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä.”

Itä-Uudenmaan hyvinvointialuekonserniin kuuluvat seuraavat yhtiöt ja yritykset:

Yhteisön nimi	Omistusmuoto	Omistusosuus, %
HUS-yhtymä	hyvinvointiyhtymä	6,491
HPK Palvelut Oy	osakkuusyritys	45,00

HUS-yhtymä on hyvinvointialueesta annetun lain 58 §:ssä tarkoitettu hyvinvointiyhtymä.

HUS-yhtymä

HUS-yhtymä tuottaa Uudenmaan hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon ja yhtiön omistavat Uudenmaan neljä hyvinvointialuetta: Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Vantaa-Kerava sekä Helsingin kaupunki.

HUS tarjoaa erikoissairaanhoidon liki kahden miljoonan asukkaalle Uudellamaalla ja on Helsingin kaupungin jälkeen toiseksi suurin julkinen työnantaja. Valtakunnallisesti sillä on merkittävä ja keskeinen tehtävä vaativan erikoissairaanhoidon, tutkimuksen ja opetuksen sekä valmiuden ja varautumisen osajana.

HUS-yhtiön ylin päättävä toimielin on yhtiökokous, jossa kutakin omistajajäsentä edustaa yksi edustaja. Yhtiökokous päättää muun muassa strategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja tilinpäätöksestä. Yhtiökokousedustajan kokouksessa käyttämä äänivalta perustuu tämän edustaman jäsenen osuuteen Uudenmaan asukasluvusta.

Yhtiökokous hyväksyi 4.10.2023 tarkennetun HUS-yhtiön peruspääoman määrän ja vahvisti jaon jäsenten kesken. Päijät-Hämeen hyvinvointialue on suorittanut HUS-yhtiölle Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtiön vuoden 2022 vahvistetun tilinpäätöksen perusteella Myrskylän ja Pukkilan kuntien osuuden hyvinvointikuntayhtiön nettovarallisuudesta. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen osuus HUS-yhtiön peruspääomasta on 1.1.2023 lukien 6,491%. Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat noin kolmannes Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talousarviosta. Itä-Uudenmaan aluehallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta.

1.4.4 Hyvinvointialueen rahoituspohja

Valtion rahoitus koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveystalouden osalta rahoituspohjaa korotetaan vuosittain arvioituilla palvelutarpeen ja kustannustason kasvulla. Pelastustoimen osalta rahoituspohjaa korotetaan kustannustason kasvulla sekä alueen riskikeroimella. Kustannustasossa huomioidaan lisäksi hyvinvointialueiden mahdolliset tehtävämuutokset.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle osoitettu valtion nettorahoituksen viimeisin tarkistus tehtiin 10.10.2023, jonka pohjalta tämä talousarvio on laadittu. Valtiovarainministeriö on myös tarkistanut tulevien vuosien arvioitua rahoitusta aina vuoteen 2030 asti. Painelaskelmissa on vuodelle 2025 arvioitu rahoitus noin 422 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 arvioitu rahoitus on noin 446 miljoonaa euroa.

Vuonna 2024 hyvinvointialueille siirtyy uusia kustannuksia terveystalouteen mm. hoitotakuun toteutuksesta ja oppilas- ja opiskeluhoitoon vahvistamisesta. Sen sijaan ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan vähimmäismitoitusta, 0,7 henkilöä asukasta kohti, on lykätty. Myös lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskeminen 25 vuodesta 23 vuoteen on lykätty. Pelastustoimintaan ei ole uusia siirtyviä tehtäviä, johon valtionrahoitusta olisi lisätty.

1.5 Keskeisimmät riskit

Rahoitus: Taloussuunnitelmaan liittyy merkittävää epävarmuutta valtion rahoituksen osalta. Hyvinvointialueen rahoituksen suunnittelu on erityisen haasteellista, koska vuoden 2023 valtion rahoituksen tason osalta saatiin päivitetty tieto vasta 10.10.2023. Talousarviossa ja -suunnitelmassa käytetty valtion rahoituksen taso perustuu 10.10.2023 saatuun ennakkotietoon myös vuosien 2024 – 2026 osalta.

Rahoituksen riittävyys on suuri riski hyvinvointialueen pelastus- sekä sosiaali- ja terveystoimessa. Pelastustoimen rahoitusta tulee korjata annettujen lupausten perusteella vastaamaan todellisia riskejä sekä niiden vaikutuksia pelastuslaitoksen palvelutuotannon rahoittamiselle. Rahoitus ei välttämättä vastaa toiminnan todellisia tarpeita, mikä voi johtaa palvelutuotannon leikkauksiin ja jopa uhkasakon asettamiseen palvelutason palauttamiseksi säädetylle tasolle.

HUS-järjestämissopimuksen mukainen erikoissairaanhoidon rahoitus voi aiheuttaa riskejä sosiaali- ja terveystoimen talousarvioon vuodelle 2024, jossa erikoissairaanhoidon rahoitus on asetettu HUS-yhtymän yhtymäkokouksen 15.6.2023 päättämälle tasolle. HUS-yhtymähallitus on 23.10.2023 kokouksessaan käsitellyt vuoden 2024 talousarviokehityksen korottamista noin 12,5 miljoonalla eurolla, joten erikoissairaanhoidon kustannusten osalta talousarvioesitykseen sisältyy epävarmuutta. HUS-yhtymäkokous päättää vuoden 2024 talousarviosta 14.12.2023.

Talouden tasapainottaminen: Hyvinvointialueiden yhteenlasketun alijäämän ennustetaan pelkästään kuluvana vuonna olevan vähintään 1,2 miljardia euroa, joten talouden tasapainottaminen tulee olemaan haasteellista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen alijäämän ennustetaan asetuvan vuonna 2023 vajaaseen 25 miljoonaan euroon. Hyvinvointialueen valmistelemaan ensimmäiseen luonnokseen talousarvioksi vuodelle 2024 on tehty reilun reilun 13 miljoonan euron

sopeuttamistoimet, joiden onnistuminen on suurelta osin kiinni vuokratyövoiman käytön vähentämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Vuosina 2025 – 2026 valtion rahoituksen taso määrittää, onko vuosina 2023 – 2024 kumuloituvat alijäämät mahdollista kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Valmistella olevalla tuottavuusohjelmalla arvioidaan saavutettavan yhteensä noin 28 miljoonan euron kustannussäästöt vuosina 2024 – 2026. Palkankorotukset ja palkkaharmonisaatio, hintojen indeksitarkistukset ylöspäin ja väestön ikääntymisen tuoma palvelutarpeen kasvu luovat toisaalta painetta kustannusten kasvulle.

Henkilöstöpula ja henkilöstön vaihtuvuus: Pelastustoimessa ja sosiaali- ja terveystoimessa on huomattava henkilöstöpula. Sosiaali- ja terveystoimesta puuttui syksyllä 2023 omaa henkilöstöä keskimäärin yli 200 työntekijää. Rekrytointivaikeudet erityisesti hoito- ja hoiva-alalla sekä lääkärien, sosiaalityöntekijöiden ja psykologien osalta ovat suuri huolenaihe. Puuttuva henkilöstö on osittain korvattu ostohenkilöstön voimin ja tämä aiheuttaa suuren taloudellisen riskin. Henkilöstön mitoitusta määrittää lainsäädäntö ja sen toteuttamista seurataan useammalta taholta tiiviisti. Koulutuspaikkojen lisääminen ei välttämättä riitä ratkaisuksi. Pelkästään pelastajia tulisi saada alalle lisää noin 2300 henkilöä vuoden 2030 loppuun mennessä. Tähän ei nykyinen koulutuskapasiteetti pysty. Yleisesti on nähtävissä, että pelkkä koulutuspaikkojen lisääminen ei johda siihen, että koulutukseen hakeutuisi tarpeeksi pääsyvaatimukset täyttäviä henkilöitä.

Tukipalvelutoiminnoissa ja pienissä yksiköissä riskit liittyvät henkilöriippuvaisuuden kautta syntyvään haavoittuvuuteen ja osaavan, ammattitaitoisen sekä koulutetun henkilöstön saatavuuteen. Henkilökunnan ja etenkin esihenkilöiden vaihtuvuus on riski toiminnan sujuvuudelle ja jatkuvuudelle. Prosessien ohjausta on kehitettävä varmistaen jatkuvuus ja tehtävien oikea suorittaminen.

Toimitilat ja vuokrasopimukset: Hyvinvointialue toimii pääosin vuokratiloissa. Vuokrasopimukset ovat moninaisia ja vuokranantajat erilaisia. Vuoden 2024 loppuun mennessä on tehtävä päätökset vuokrasopimusten optiovuoden 2026 käytöstä. Henkilökunnan ja asiakkaiden hyvinvoinnin sekä toiminnan jatkuvuuden kannalta terveet, toimivat ja nykyaikaiset toimitilat ovat kriittisiä.

Kyberturvallisuus: Kiristynyt maailmanpoliittinen tilanne ja nopea teknologinen kehitys heijastuvat myös kyberturvallisuuteen. Kyberturvallisuus on hyvinvointialueen digipalveluissa huomioitu yhtenä painopisteenä.

Jotta tunnistetut riskit eivät realisoidu, niiden hallinta edellyttää huolellista suunnittelua, seuranta ja toiminnan sopeuttamista, jotta hyvinvointialue voi tarjota laadukkaita palveluita ja turvata toimintansa jatkuvuuden. Rahoituksen ja henkilöstön saatavuuden hallinta ovat erityisen kriittisiä tekijöitä.

1.6 Alijäämän kattaminen

Jos hyvinvointialueen tilinpäätöksessä on kertynyttä alijäämää, se on katettava enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, toisin sanoen kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna. Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vuoden 2023 arvioitu alijäämä on noin -24,3 miljoonaa euroa ja vuoden 2024 talousarvioehdotuksen alijäämä noin -15,8 miljoonaa euroa. Alijäämä on katettava vuoden 2026 loppuun mennessä.

Alijäämän kattamiseksi tavoitellaan syksyllä hyväksyttävällä tuottavuusohjelmalla sellaisia kehitystoimenpiteitä, joilla hyvinvointialueen tuottavuutta parannetaan tulevien vuosien aikana sote- ja pelastustoimen palvelujen turvaamiseksi sekä kehittämiseksi.

1.7 Talousarvion määrärahojen sitovuustaso

Talousarvion sitovuus määrittelee käyttövaltuudet hyvinvointialueen toiminnan järjestämiselle. Aluevaltuustotason sitovuudet talousarvion keskeisille erille ja osille on kuvattu alla olevassa taulukossa:

Sitovuutta koskeva osa	Sitovuustaso
Hyvinvointialuestrategia ja valtuustokauden tavoitteet	Valtuustokauden tavoitteet
Käyttötalousosa	Hyvinvointialueen toimintakate
Investointiosa	Hyvinvointialueen investointimenot (brutto)
Tuloslaskelmaosa	Yleiskatteinen rahoitus, nettorahoitustuotot/-kulut
Rahoitusosa	Lainakannan muutos

2 Tuloslaskelma- ja käyttötalousosa

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2024 aluehallituksen 31.8.2023 päättämän kehyksen mukaisesti.

Hyvinvointialueen rahoitus perustuu pääosin valtion rahoitukseen, joka on noin 90 % kokonaistuloista. Loput 10 % koostuu myyntituotoista, maksutuotoista, avustuksista ja muista toimintatuotoista. Vuoden 2024 talousarvioon on tehty indeksikorotukset maksutuottoihin 5,9 % ja muihin toimintatuottoihin 4,5 %. Vuoden 2026 maksutuottoihin arvioitu indeksikorotus on 3,5 %. Valtion maksama ylimääräinen avustus, noin 6,7 miljoonan euron kertaerä, tullaan käyttämään vuosien 2024 – 2025 aikana sellaisiin toimenpiteisiin, joilla tuottavuutta voidaan parantaa ja kehittää organisaation kyvykyyttä muuttuvassa toimintaympäristössä.

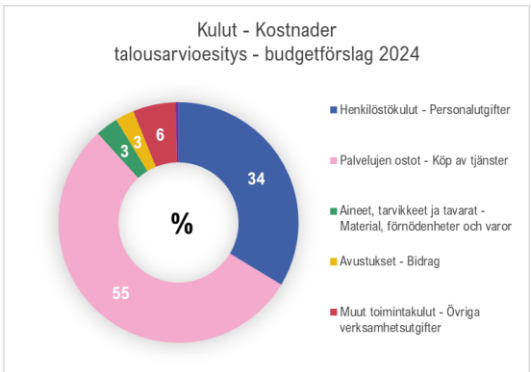
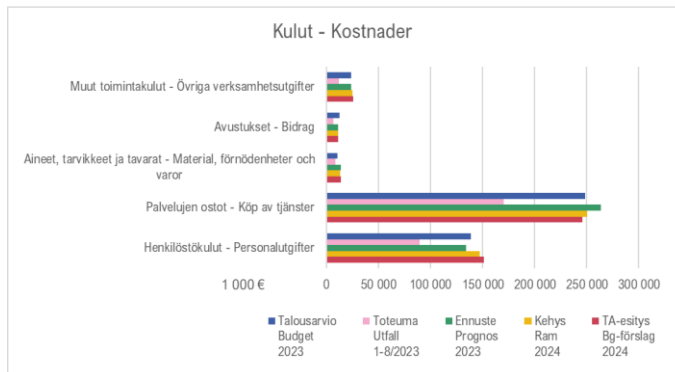
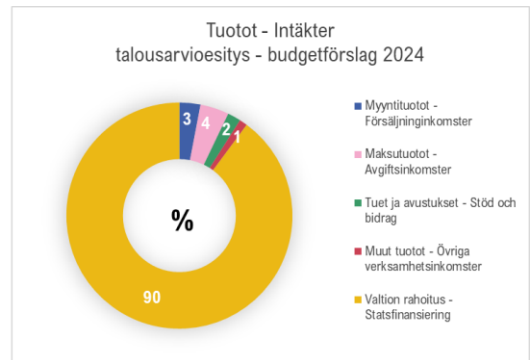
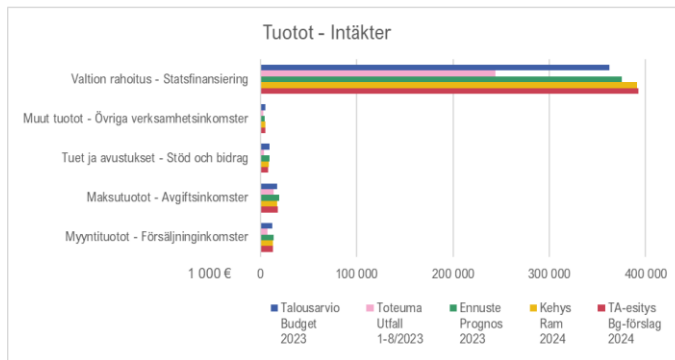
Syksyllä 2023 hyväksyttävällä tuottavuusohjelmalla tavoitellaan sellaisia kehitystoimenpiteitä, joilla hyvinvointialueen tuottavuutta parannetaan tulevien vuosien aikana rahoituksen alijäämän kiinnikuromiseksi ja tulevaisuuden sosiaali- ja terveystoimen palvelujen turvaamiseksi sekä kehittämiseksi. Tuottavuusohjelman toimenpitein on tavoitteena saavuttaa vajaan 28 miljoonan euron säästöt vuosina 2024 – 2026. Toimenpideohjelman toimenpiteet alkavat tuottaa hyötyjä pääosin vasta vuoden 2025 loppupuoliskolla tai vuodesta 2026.

Vuoden 2024 talousarvioesityksessä henkilöstökuluihin sisältyy palkankorotuksia 3,08 %. Taloussuunnitelmassa on arvioitu palkkaharmonisaation kustannusten toteutuvan täysimääräisesti vuodesta 2025 alkaen. Korotusprosenttina on käytetty KT:n arviota palkkaharmonisaation vaikutuksesta eli henkilöstökuluihin on tehty 5,8 %:n mukainen korotus. Tuottavuusohjelman ennakoitaan karsivan palveluostoja yhdellä prosenttiyksiköllä viimeistään suunnittelukauden 2025 puolivälistä lukien siten, että tuottavuustoimenpiteet alkavat kerryttää täysimääräisesti kustannushyötyä suunnittelukauden 2026 alusta, vaikka inflaatio kehittyy samanaikaisesti päinvastaiseen suuntaan. Henkilöstökulujen arvioidaan pysyvän vuonna 2026 samalla tasolla kuin vuonna 2025, koska palvelutuotannon digitalisoinnilla henkilötöyön käyttöä voidaan vähentää tarkastelemalla kriittisesti vapautuvien virkojen tai toimien täyttämistä eläköitymisten myötä. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin, avustuksiin ja muihin toimintakuluihin on tehty 2 %:n indeksikorotukset sekä vuodelle 2025 että 2026. Hyvinvointialueen talous on mahdollista tasapainottaa vuoden 2026 loppuun mennessä, mikäli valtion rahoitukseen ei tule mittavia leikkauksia vuosille 2024 – 2026.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa käytetty valtion rahoituksen taso perustuu 10.10.2023 saatuun ennakkotietoon vuoden 2024 rahoituksesta, noin 389,3 miljoonaa euroa, sekä painelaskelman mukaisiin euromääriin vuoden 2025 osalta noin 422 miljoonaa euroa ja vuoden 2026 osalta noin 446 miljoonaa euroa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ulkoinen tuloslaskelma on esitetty ao. taulukossa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue Östra Nylands välfärdsområde 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Toteuma Utfall 1-8/2023	Ennuste Prognos 2023	Kehys Ram 2024	TA-esitys Bg-förslag 2024	TS-esitys Bgp-förslag 2025	TS-esitys Bgp-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	44 161	27 579	47 254	44 216	44 414	44 394	45 025
Myyntituotot - Försäljningsinkomster	12 435	7 040	13 551	12 989	13 114	13 095	13 095
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	17 126	13 730	19 789	17 129	18 010	18 010	18 641
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	9 473	3 947	9 242	8 882	8 269	8 269	8 269
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	5 127	2 863	4 672	5 216	5 021	5 021	5 021
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-433 199	-286 679	-446 490	-447 757	-447 733	-456 288	-454 883
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-138 892	-89 173	-134 230	-147 097	-151 268	-160 032	-160 032
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-248 307	-170 338	-263 655	-250 676	-245 554	-244 327	-241 883
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-10 256	-8 743	-13 525	-13 253	-13 679	-13 953	-14 232
Avustukset - Bidrag	-12 267	-6 434	-11 185	-11 468	-11 390	-11 618	-11 851
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-23 476	-11 991	-23 895	-25 263	-25 841	-26 358	-26 885
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-389 038	-259 099	-399 237	-403 540	-403 319	-411 893	-409 858
Valtion rahoitus - Statsfinansiering	362 683	243 765	375 440	391 388	389 348	422 306	445 567
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansieringsintäkter och -kostnader	-150	461	532	0	0	0	0
Rahoitustuotot - Finansieringsintäkter	0	486	550	0	0	0	0
Rahoituskulut - Finansieringskostnader	-150	-25	-19	0	0	0	0
Vuosikate - Årsbidrag	-26 506	-14 873	-23 266	-12 153	-13 972	10 413	35 709
Suunnitelman mukaiset poistot - Planenliga avskrivningar	-978	-685	-991	-994	-1 806	-2 427	-2 972
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-27 484	-15 557	-24 257	-13 147	-15 777	7 985	32 737
Tilikauden yli-/ alijäämä - Räkenskapsperiodens över-/ underskott	-27 484	-15 557	-24 257	-13 147	-15 777	7 985	32 737
Kumulatiivinen yli-/ alijäämä - Det ackumulerade över-/ underskottet	-27 484		-24 257		-40 034	-32 049	688

Talousarvioesityksen toimintakuluista, 447,7 miljoonasta eurosta, noin 34 % on henkilöstöku-
luja, noin 55 % on ostopalveluita, joista yli puolet (134,9 miljoonaa euroa) on erikoissairaanhoi-
don osuus, loput 11 % jakaantuu aineisiin ja tarvikkeisiin, avustuksiin sekä muihin toimintaku-
luihin.

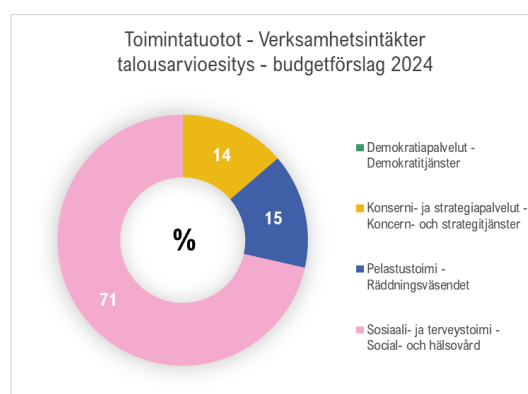
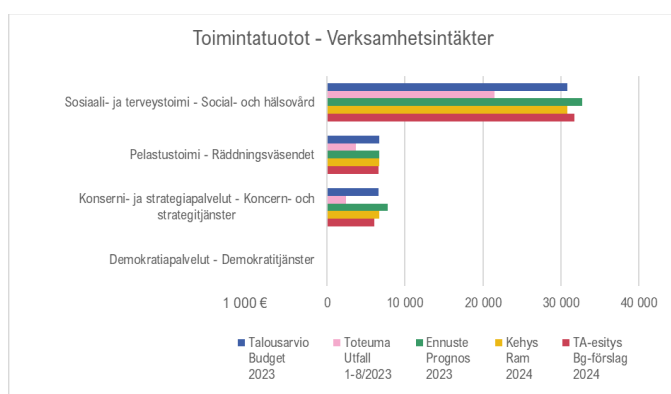
Ostopalvelujen suurimmat erät ovat erikoissairaanhoito pois lukien asiakaspalveluostot yksityi-
siltä palveluntuottajilta ja toisilta hyvinvointialueilta, joiden kustannukset ovat talousarvioesityk-
sessä noin 60,5 miljoonaa euroa sekä ICT kustannukset noin 13,9 miljoonaa euroa. Rekrytoin-
tivaikeuksia on erityisesti hoito- ja hoiva-alan henkilöstöstä, lääkäreistä, sosiaalityöntekijöistä ja
psykologeista, joten puuttuva henkilöstö on vuonna 2023 osittain korvattu ostohenkilöstön voi-
min. Talousarvioehdotuksessa on kuitenkin vuoden 2023 käyttöön verrattuna merkittävästi
alennettu vuokratyövoiman käyttöä osana tuottavuusohjelman toimenpiteitä.

Erikoissairaanhoidon rahoitus on talousarvioesityksessä HUS-yhtymäkokouksessa 15.6.2023
päätetyn mukainen. HUS-yhtymähallitus on 23.10.2023 kokouksessaan käsitellyt vuoden 2024
talousarviokehityksen korottamista noin 12,5 miljoonalla eurolla, joten erikoissairaanhoidon kus-
tannusten osalta talousarvioesitykseen sisältyy epävarmuutta. HUS-yhtymäkokous päättää
vuoden 2024 talousarviosta 14.12.2023. Talousarvioesityksessä ei ole huomioitu sanktioluon-
toisia siirtoviivepäivien kustannuksia, sillä tavoitteena on saada omat prosessit toimimaan vuo-
den 2024 aikana siten, ettei siirtoviivepäiviä synny.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden suurimmat erät ovat hoitotarvikkeet noin 6,3 miljoonaa eu-
roa ja elintarvikkeet noin 2,7 miljoonaa euroa. Avustusten erät koostuvat omaishoidon tuesta,
täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta sekä muita avustuksia kotitalouksille. Avus-
tuksiin on arvioitu menevän noin 11,4 miljoonaa euroa.

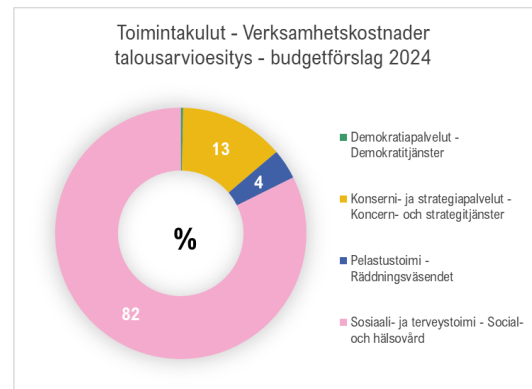
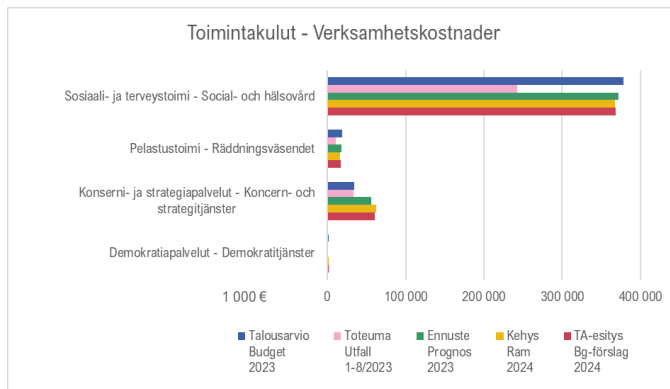
Muut toimintakulut ovat lähinnä vuokramenoja - rakennusten ja huoneistojen vuokriin on bud-
jetoitu 21,4 miljoonaa euroa. Hyvinvointialue toimii pääosin vuokratiloissa (noin 113 000 m²).

Toimialoittain tarkasteltuna vuoden 2024 talousarvioesityksessä ulkoisista toimintatuotoista
71 % muodostuu sosiaali- ja terveystoimessa, 15 % pelastustoimessa ja 14 % konserni- ja stra-
tegiapalveluiden toimialalla. Tehtyjen indeksikorotusten myötä sosiaali- ja terveystoimen tuotot
ylittävät vuoden 2023 talousarvion.

Vuoden 2024 talousarvioesityksessä ulkoisista toimintakuluista 82 % muodostuu sosiaali- ja
terveystoimessa, 13 % konserni- ja strategiapalveluissa ja 4 % pelastustoimessa. Toimialoittain
tarkasteltuna vuoden 2023 talousarvio ja 2024 talousarvioesitys eivät ole keskenään

vertailukelpoisia, koska kiinteistö-, puhtaus- ja ravintopalvelut tuotetaan keskitetysti konserni- ja strategiapalveluiden toimialalla, jonne ne on budjetoitu vuonna 2024.

2.1 Demokratiapalvelut

Demokratiapalvelut Demokratitjänster Ulkoiset erät - Externa poster	Talousarvio Budget 2023	Toteuma Utfall 1-8/2023	Ennuste Prognos 2023	TA-esitys Bg-förslag 2024	Kehys Ram 2024
1 000 €					
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 412	-516	-1 099	-1 359	-1 343
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-831	-209	-605	-756	-744
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-132	-44	-132	-153	-149
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-5	-1	-5	-7	-7
Avustukset - Bidrag	-360	-249	-315	-360	-360
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-85	-13	-42	-84	-84
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 412	-516	-1 099	-1 359	-1 343

Demokratiapalvelut pitää sisällään poliittisten toimielinten ja vaikuttamistoimielinten kustannukset ja toimintamenot sekä valtuustoryhmille myönnettävän tuen, joka on 360 000 euroa. Organisaatio on kuvattu tarkemmin kohdassa 1.4.1.

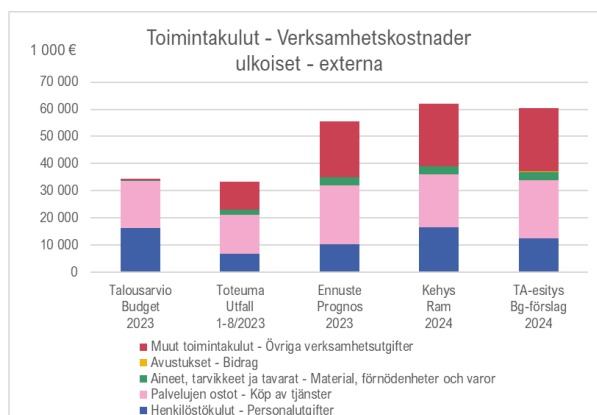
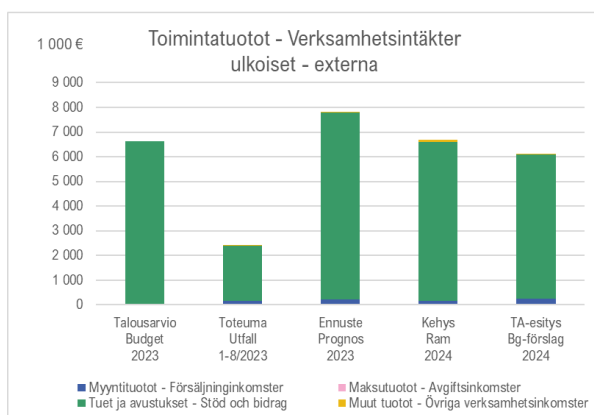
2.2 Konserni- ja strategiapalvelut

2.2.1 Toimialan talous

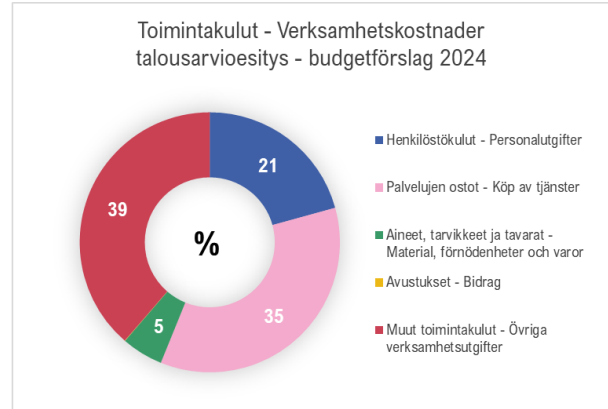
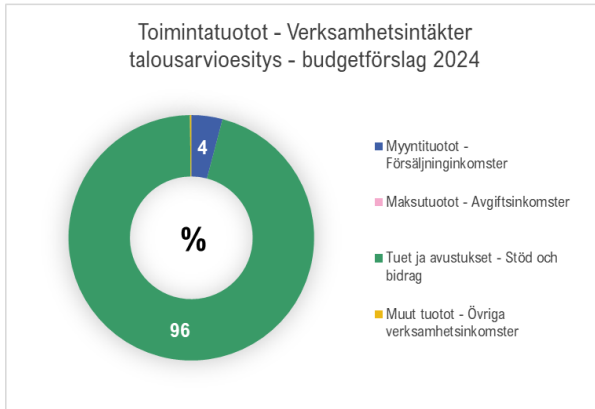
Konserni- ja strategiapalvelut Koncern-och strategitjänster Ulkoiset erät - Externa poster 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Toteuma Utfall 1-8/2023	Ennuste Prognos 2023	TA-esitys Bg-förslag 2024	Kehys Ram 2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 635	2 420	7 817	6 090	6 702
Myyntituotot - Försäljninginkomster	0	159	224	250	172
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	6 635	2 237	7 558	5 830	6 441
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	0	24	34	11	89
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-34 392	-33 288	-55 620	-60 355	-62 130
Henkilöstökulut - Personaltulgifter	-16 212	-6 997	-10 392	-12 507	-16 525
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-17 489	-14 151	-21 580	-21 376	-19 563
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-220	-1 862	-3 040	-3 117	-2 890
Avustukset - Bidrag	0	0	0	-25	-25
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-471	-10 277	-20 609	-23 330	-23 127
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-27 757	-30 868	-47 804	-54 264	-55 428

Konserni- ja strategiapalveluiden toimiala on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2024 aluehallituksen 31.8.2023 päättämän kehyksen mukaiseksi. Valtion avustuksia ja niiden toteutumista talousarviovuonna 2024 on arvioitu uudelleen ja pienennetty kohdistettavaa summaa. Lisäksi kehysvaiheessa oli henkilöstöpalveluille keskitettynä koko hyvinvointialueen eläkkeiden tasausmaksut, jotka on talousarviovalmistelun edetessä kohdistettu toimialoille. Kokonaisuudessaan toimialan talousarvioesitys jää ulkoisten toimintatuottojen osalta noin 0,6 miljoonaa ja toimintakulujen osalta noin 1,8 miljoonaa euroa alemmalle tasolle kuin hyväksytty kehys eli toimintakate on 1,2 miljoonaa euroa parempi.

Vuoden 2023 talousarvioon ei ole sisällynyt konserni- ja strategiapalveluissa ulkoisia vuokria, vaan ne ovat olleet budjetoituina hajautetusti toimialoille. Toteumat kirjataan keskitettyihin kiinteistöpalveluihin, joten vuoden 2024 talousarvioesitys ei ole toimialatasolla vertailukelpoinen vuoden 2023 talousarvioon nähden.

Konserni- ja strategiapalveluiden 2024 talousarvioesityksen 6,1 miljoonan euron toimintatuotot ovat lähes täysin valtion avustuksien käytöstä johtuvia tuloutuksia ja vain murto-osan toimintatuotoista muodostavat asiakkailta perittävät ulkoiset vuokrat ja ateriamaksut. Toimialan talousarviosta puuttuvat ulkoiset vuokratulot, jotka on huomioitu vuoden 2023 ennusteessa ja vuoden 2024 talousarvioesityksessä. Toimintakulujen 60,4 miljoonasta eurosta henkilöstökulut muodostavat 21 %, palveluostot 35 %, muut toimintakulut 39 % sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 5 %.

Konserni- ja strategiapalveluissa vuoden 2024 talousarvioesityksen toimintatuottojen ei ennakoida toteutuvan vuoden 2023 ennusteen tasolla johtuen useiden valtiolta saatujen avustusten päättymisestä vuoden 2023 loppuun. Sisäisinä tuottoina on huomioitu keskitettyjen kiinteistö-, puhtaus- ja ruokapalveluiden tuotot vuoden 2024 talousarvioesityksessä. Vastaavasti ulkoisiin kuluihin on budjetoitu vuodelle 2024 keskitettyjen palveluiden kustannukset ennakoituine hinnankorotuksineen.

Konserni- ja strategiapalvelut Koncern-och strategitjänster 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Toteuma Utfall 1-8/2023	Ennuste Prognos 2023	TA-esitys Bg-förslag 2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 635	2 431	7 839	36 932
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	6 635	2 420	7 817	6 090
Sisäiset tuotot - interna intäkter	0	11	22	30 842
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-34 392	-33 288	-55 620	-60 986
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-34 392	-33 288	-55 620	-60 355
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-631
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-27 757	-30 857	-47 781	-24 054
Ulkoinen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-27 757	-30 868	-47 804	-54 264
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	11	22	30 210

Konserni- ja strategiapalveluiden johtoon on vuoden 2024 talousarvioesityksessä huomioitu korotusta vuoden 2023 alimitoitettuun budjettiin verrattuna. Hallintopalveluissa on vastaavasti korotettu vuoden 2024 talousarvioesitystä, koska ulkoiset vuokratulot eivät ole sisältyneet vuoden 2023 talousarvioon.

Johto	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Ledning	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-284	-205	-305	-330
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-284	-205	-305	-321
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-10
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-284	-205	-305	-330
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-284	-205	-305	-321
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-10

Hallintopalvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Förvaltningstjänster	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	194	280	31 102
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	0	182	258	261
Sisäiset tuotot - interna intäkter	0	11	22	30 842
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-5 071	-16 327	-29 953	-32 874
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-5 071	-16 327	-29 953	-32 521
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-353
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-5 071	-16 134	-29 673	-1 771
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-5 071	-16 145	-29 695	-32 260
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	11	22	30 489

Taluspalvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Ekonomitjänster	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	1	1	0
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	0	1	1	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-2 179	-1 163	-1 783	-2 182
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-2 179	-1 163	-1 783	-2 145
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-37
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 179	-1 162	-1 782	-2 182
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-2 179	-1 162	-1 782	-2 145
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-37

HR-palveluissa on vuoden 2023 talousarviossa eläkkeiden tasausmaksut koko hyvinvointialueen osalta, mutta vuoden 2024 talousarvioesityksessä on huomioitu kyseisen erän jakautuminen toimialoille. Valtion avustuksilla rahoitettavat hankkeet ovat kokonaisuudessaan kehittämisspalveluiden talousarvioesityksessä vuonna 2024, kun ne vuonna 2023 oli budjetoitu osittain myös digipalveluihin. Digipalveluiden kohonneita kustannuksia selittävät erityisesti uusien järjestelmien käyttöönotto sekä nykyisten sopimusten yleisestä kustannuskehityksestä johtuvat hinnankorotukset. Oy Apotti Ab:n poistojen laskutus käynnistyy vuonna 2024, mikä saattaa aiheuttaa digipalveluiden talousarvioesitykseen korotuspainetta.

HR-palvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
HR-enheten	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	600	2	600	635
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	600	2	600	635
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-9 982	-2 484	-4 048	-3 986
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-9 982	-2 484	-4 048	-3 881
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0		-105
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-9 382	-2 482	-3 448	-3 351
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-9 382	-2 482	-3 448	-3 246
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-105

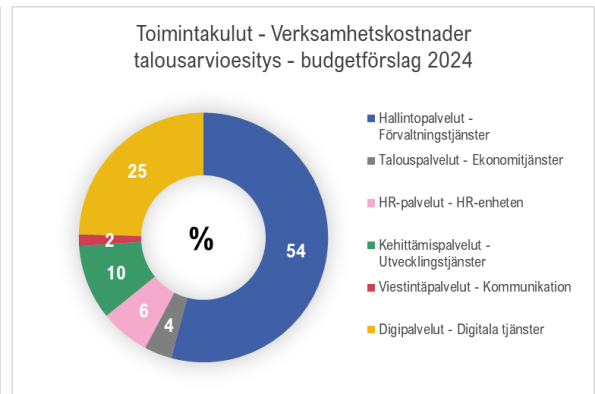
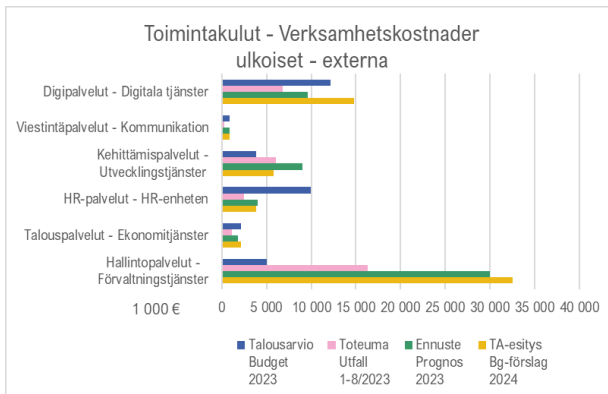
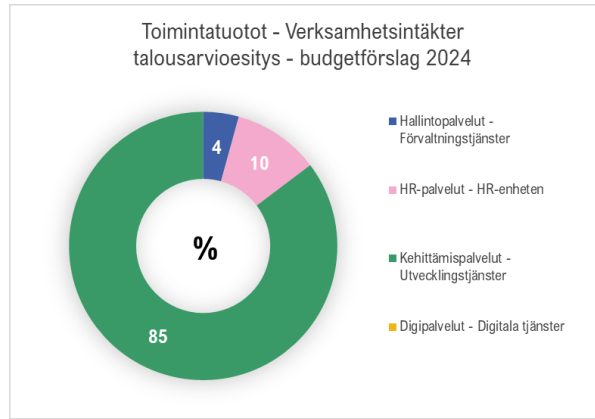
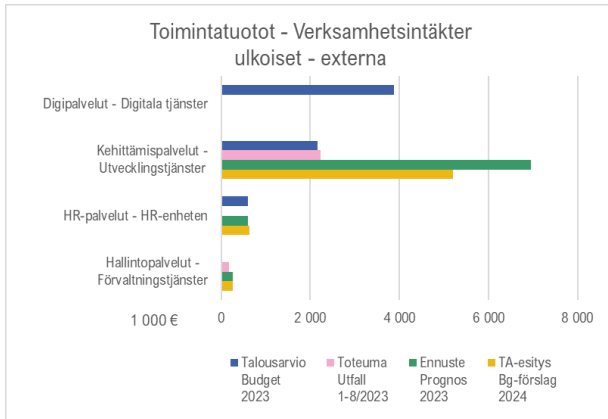
Kehittämispalvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Utvecklingstjänster	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	2 165	2 235	6 958	5 195
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	2 165	2 235	6 958	5 195
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-3 876	-6 036	-9 054	-5 859
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-3 876	-6 036	-9 054	-5 815
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-44
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 711	-3 801	-2 096	-665
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-1 711	-3 801	-2 096	-621
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-44

Viestintäpalvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Kommunikation	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-868	-302	-864	-921
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-868	-302	-864	-908
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-13
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-868	-302	-864	-921
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-868	-302	-864	-908
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-13

Digipalvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Digitala tjänster	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	3 870	0	0	0
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	3 870	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-12 133	-6 771	-9 614	-14 834
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-12 133	-6 771	-9 614	-14 763
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-71
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-8 263	-6 771	-9 614	-14 834
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-8 263	-6 771	-9 614	-14 763
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-71

Konserni- ja strategiapalveluiden toimintatuotot muodostuvat 2024 talousarvioesityksessä 85-prosenttisesti kehittämispalveluiden alla hallinnoitavien valtion avustusrahojen tuloutuksista.

HR-palveluiden 10 %:n osuus toimintatuotoista on työterveyshuollosta saatavia Kela-korvauksia ja loput toimialan toimintatuotot kertyvät hallintopalveluihin kirjattavista vuokrista ja ateriamaksuista. Toimialan kokonaiskustannuksista 54 % syntyy hallintopalveluiden vastuualueella, 25 % digipalveluissa, 10 % kehittämisspalveluissa ja loput 11 % talous-, HR- ja viestintäpalveluissa.

2.2.2 Toimialan perustehtävä ja keskeiset tavoitteet

Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Hyvinvointialuejohtaja mm. johtaa ja kehittää hallintoa, taloudenhoitoa, valvontaa, ohjausta, viestintää, osallisuutta ja muuta toimintaa sekä vastaa osaltaan siitä, että aluevaltuuston ja aluehallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan.

Hallintopalveluiden vastuualue vastaa mm. hankintapalveluista, asiakirjahallinnosta, oikeudellisista tukipalveluista, demokratia- ja vaalipalveluista. Hallintopalveluihin sijoittuvat myös kiinteistöpalvelut sekä ravinto- ja laitoshuoltopalvelut. Hallintopalvelut vastaa mm. yleishallintotoisesta valmistelusta ja oikeudellisesta ohjeistuksesta sekä luottamushenkilötoiminnan ja toimielinten työskentelyedellytysten yhteensovittamisesta.

Hallintopalveluiden tavoitteena on taata hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen koko organisaatiossa. Vuoden 2024 aikana on tavoitteena luoda tarkoituksenmukaisesti organisoitu ja resursoitu hankintayksikkö, suunnitella ravintohuollolle toimivat ja nykyaikaiset tilat sekä

neuvotella hyvinvointialueen käytössä olevien kiinteistöjen ja tilojen jatkovuokraamisesta sekä toisaalta päättää mahdollisista tilojen luopumisista.

Talospalveluiden tehtäväkenttää ovat mm. taloussuunnittelu, talouden seuranta ja ennustaminen, rahoitus ja maksuvalmiuden suunnittelu, osto- ja myyntilaskujen käsittely sekä talousjärjestelmien ja -prosessien kehittämistehtävät. Talospalveluissa toimii talouden asiantuntijoita, jotka tukevat vastuualueita, niiden johtamista ja palvelutuotantoa. Talospalveluissa ennakoidaan aktiivisesti mahdollisia riskejä ja ohjataan hyvinvointialueen johtoa ja päätöksentekijöitä taloudellisesti kestävään toimintaan. Talospalvelut avustaa vastuualueita myös palvelujen tuotteistamisessa ja asiakasmaksujen määrittelyssä.

Talospalveluiden keskeisenä tavoitteena vuonna 2024 on vakiinnuttaa luodut toimintatavat ja hakea yhteisten käytäntöjen ja toimintatapojen kehittämisen kautta luotettavuutta ja tehokkuutta talospalveluiden prosesseihin. Tavoitteena on saavuttaa toimialojen sekä koko hyvinvointialueen osalta ennakoitavampaa talouden, rahoituksen ja investointien suunnittelua sekä tukea toimialoja tuottavuusohjelman tavoitteiden saavuttamisessa ja vertailulaskelmien tuottamisessa.

HR-palveluiden perustehtävänä on tuottaa hyvinvointialueen ydintoimintaa tukevat henkilöstöhallinnolliset asiantuntijapalvelut keskitetysti koko organisaation tasolla. HR-palveluissa suunnitellaan, kehitetään ja tuotetaan henkilöstöön liittyviä toimintoja siten, että strategiset tavoitteet voidaan toteuttaa. Keskeisenä tavoitteena on, että osaavat ihmiset ovat oikeissa tehtävissä ja tekevät tuloksellista työtä.

HR-palveluissa tuotetaan yleiset henkilöstöjohtamisen ja palvelussuhdeasioiden palvelut, henkilöstön kehittämisen palvelut, työhyvinvointia ja työsuojelua koskevat palvelut sekä rekrytointipalvelut.

Vuoden 2024 keskeisinä tavoitteina ovat yhtenäisten käytäntöjen jalkauttaminen, osaamisenhallinnan järjestelmän käyttöönotto, palkkausjärjestelmän (TVA) määrittäminen, rekrytointiprosessin kehittäminen ja vuokratyövoiman käytön vähentäminen, osatyökykyisyyden hyödyntäminen sekä terveydellisistä syistä johtuvat uudelleenjärjestelyt.

Kehittämispalvelut vastaa hyvinvointialueen TKKIO-toiminnasta (tutkimus, kehittäminen, koulutus, innovaatiot ja osaaminen), hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiosta ja osallisuustyön johtamisesta sekä laadun ja valvonnan koordinaatiosta. Kehittämispalvelut vastaa myös alueellisista valtionavustushankkeista ja niissä aloitetun kehittämistyön loppuun saattamisesta.

Valtionrahoituksella rahoitettavien hankkeiden kokonaisuuksia siirretään erillisestä hankeorganisaatiosta vahvemmin osaksi kehittämispalveluiden TKKIO-toimintaa. Hankkeiden määrän väheneminen vuoden 2024 alusta mahdollistaa sen, että hanketoimintaa voidaan siirtää vahvemmin osaksi TKKIO-toimintaa.

TKKIO-yksikön tavoite vuonna 2024 on kehittää ja vahvistaa tieteellistä tutkimustoimintaa hyvinvointialueella. Tutkimustyötä kehitetään yhteistyössä yliopistojen, oppilaitosten ja yritysten kanssa. Tutkimusyhteistyömahdollisuuksien selvittämiseen ja erilaisten tutkimusten ja innovaatiotoiminnan käynnistämiseen on varattava aikaa ja lisäksi selvitettävä taloudelliset vastuut/investoinnit. TKKIO-toimintaa toteutetaan oppilaitosten, yliopistojen ja yhteistyökumppaneiden

yhteistyöverkostoissa, joissa innovaatioideoita voidaan rakentaa hankkeiden ja yhteistyön avulla.

Vuoden 2024 tavoitteena kehittämisspalveluissa on vakiinnuttaa lakisääteiset ja toimivat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyörakenteet alueen kuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Kumppanuuspöytä järjestöyhteistyön mallina käynnistetään ja sitä hyödynnetään monipuolisesti. Osallisuutta vahvistetaan ja varmistetaan laatimalla osallisuusohjelma.

Laatujärjestelmän hankinta ja käyttöönotto käynnistetään. Laatutyön kehittäminen edellyttää prosessien kuvausta, prosessikokonaisuuksien ja prosessiketjujen tunnistamista ja kuvaamista sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämistä ja seuraamista vuonna 2023 luotujen rakenteiden avulla.

Vuoden 2024 alusta sosiaali- ja potilasasiamiehen tehtävänimike muuttuu sosiaali- ja potilasasiavastaavaksi. Vuoden alusta otetaan käyttöön sosiaali- ja potilasasiavastaavan uusi asiakastietojärjestelmä, joka täyttää uuden lain vaatimukset. Lakisääteinen velvollisuus sosiaali- ja potilasasiavastaavapalveluiden sijaistuksen järjestämiseksi määritetään yhteistyössä Uudenmaan muiden hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa.

Viestintäpalvelut suunnittelee, toteuttaa ja kehittää hyvinvointialueen sisäistä ja ulkoista viestintää ja brändityötä. Viestinnän tehtävänä on tukea hyvinvointialueen strategian toteutumista viestinnän keinoin, tehdä toimintaa ja palveluja tunnetuksi ja saavutettavaksi, kertoa päätöksenteosta ja palveluista ymmärrettävästi eri kohderyhmille, tukea vuorovaikutusta ja osallistumista ja rakentaa näin luottamusta hyvinvointialueeseen.

Henkilöstöviestintä on uudessa ja uudistuvassa organisaatiossa tärkeää ja aktiivista. Viestintätiimi tukee tätä ammattiosaamisellaan. Ulkoisen viestinnän keskeisiä osa-alueita ovat mediapalvelu ja tiedottaminen, verkkopalvelun kehittäminen ja kasvava näkyvyys sosiaalisessa mediassa. Hyvinvointialueella tulee olla valmius tehostettuun viestintään kriisitilanteissa. Hyvinvointialueen brändi rakentuu sekä johdonmukaisen viestinnän ja markkinoinnin että itse toiminnan ja asiakaskokemuksen myötä.

Viestintä vastaa hyvinvointialueen verkkosivustosta, intranetistä ja muista viestintäkanavista, joiden kehittäminen on jatkuvaa toimintaa. Sisällön laajentaminen ja kehittäminen jatkuu vuonna 2024.

Digipalvelut vastaa hyvinvointialueen järjestelmäkokonaisuudesta, siihen liittyvästä toimittajaja kumppaniverkostosta, hankinnoista sekä kehittämistoiminnoista. Myös tietojohdaminen kuuluu digipalveluiden vastuualueelle.

Digipalvelut osallistuu omalta osaltaan valmiussuunnitteluun ja varautumiseen, erityisenä painopisteenä kyberturvallisuus.

Vuoden 2023 toiminnan painopisteenä on ollut toiminnan käynnistäminen, organisaation rakentaminen ja toiminnan kannalta välttämättömien järjestelmien toimivuuden varmistaminen. Toimenpiteitä on tehty myös tietoturvan parantamiseksi ja kokonaisarkkitehtuurin kuvaamiseksi. Vuonna 2023 on käynnistetty asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistaminen, jonka arvioidaan kestävän enintään vuoteen 2027 asti. Vanhojen järjestelmien alasajosta ei ole odotettavissa säästöjä vielä vuodelle 2024.

Vuoden 2024 painopisteinä ovat asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistaminen, nykyisen järjestelmäympäristön kuvaaminen ja päällekkäisten tai muuten tarpeettomien järjestelmien alasajon suunnittelu. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän yhtenäistäminen vähentää pidemmällä aikavälillä eri järjestelmien käytöstä aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia. Tulossa on myös uusia järjestelmiä, jotka aiheuttavat kustannusten nousua. ICT-kustannukset kohoavat myös johdun nykyisten sopimusten hinnankorotuksista, jotka aiheutuvat yleisestä kustannuskehityksestä.

Vuonna 2024 tullaan panostamaan myös tiedolla johtamiseen, tietoturvallisuuteen ja kokonaisarkkitehtuurin kehittämiseen. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän yhtenäistäminen helpottaa tiedolla johtamisen haasteita ja lisää joustavuutta palveluihin hakeutumisessa koko alueella.

Digipalvelut on koko vuoden 2023 toiminut vajaalla henkilöstöllä ja henkilöstösuunnitelman mukaiseen määrään työntekijöitä päästään vasta 2024. Palkkakustannukset pysyvät vuoden 2023 talousarvion tasolla, henkilöstösuunnitelmaan verrattuna uusia vakansseja ei perusteta.

ICT-muutoksiin myönnettyjä valtionavustuksia on käytettävissä vielä vuoden 2025 loppuun asti ja niillä voidaan kattaa tiettyjä hyvinvointialueuudistukseen liittyvistä muutoksista johtuvia kustannuksia (esim. välttämättömät järjestelmämuutokset).

2.2.3 Toimialan palvelutoiminnan seurantamittarit

Osana konserni- ja strategiapalveluiden vastuualueiden palvelutuotannon vakiinnuttamista ja kehittämistä tullaan määrittelemään palvelutoiminnan seurantamittaristo vuoden 2024 kuluessa. Kehittämispalveluissa palvelutoiminnan seuranta on vakiintunutta ja toimintaa seurataan ao. mittarein:

Tutkimus, kehittäminen, koulutus, innovaatiot ja osaaminen (TKKIO):

- Harjoittelupaikkojen ilmoittamisen prosessi kuvattu ja harjoittelupaikkojen ilmoittamisessa käytetään sovittuja sähköisiä järjestelmiä ja toimintatapoja
- Hyvinvointialueen TKKIO-toiminta on kuvattu
- Opinnäytetyöaiheiden koonti on systemaattista ja kuvattu
- Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto-opiskelijoiden valtion koulutuskorvauksen hakemiseen kehitetään toimivat käytänteet. Kehittämistiimi hakee korvaukset aluehallintovirastolta puolivuositain takautuvasti.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen:

- toteutuneet hyte-neuvottelut
- toteutuneet yhteistyöryhmät hyte-työssä
- Kumppanuuspöytätyö hyödynnetään kehittämistyössä organisaation eri tasoilla
- osallistamista hytekertomuksen ja -suunnitelman laatimisessa vahvistetaan

Valvonta ja laatu:

- Laatu- ja omavalvontaohjelma ja sen toteuttaminen vastaa 1.1.2024 voimaan tulevaa valvontalakia

- laatujärjestelmä on kilpailutettu ja käyttöönotto aloitettu
- suunnitelmalliset valvontakäynnit toteutetaan vuosikellon mukaisesti
- asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimeenpano etenee valtakunnallisen aikataulun mukaisesti
- laiteturvallisuus saatetaan lakisääteiselle tasolle ottamalla käyttöön laiterekisteri ja varmistamalla henkilökunnan laiteosaaminen

2.2.4 Toimialan riskien arviointi

Konserni- ja strategiapalveluissa riskit liittyvät erityisesti pienten yksiköiden haavoittuvuuteen ja osaavan, ammattitaitoisen sekä koulutetun henkilöstön saatavuuteen. Henkilökunnan ja etenkin esihenkilöiden vaihtuvuus on riski toiminnan sujuvuudelle ja jatkuvuudelle. Prosessien ohjausta on kehitettävä varmistuen jatkuvuus ja tehtävien oikea suorittaminen.

Hyvinvointialue toimii pääosin vuokratiloissa (noin 113 000 m²). Vuokrasopimukset ovat moninaisia ja vuokranantajat erilaisia. Vuoden 2024 loppuun mennessä on tehtävä päätökset vuokrasopimusten optiovuoden 2026 käytöstä. Henkilökunnan ja asiakkaiden hyvinvoinnin sekä toiminnan jatkuvuuden kannalta terveet, toimivat ja nykyaikaiset toimitilat ovat kriittisiä.

Kiristynyt maailmanpoliittinen tilanne ja nopea teknologinen kehitys heijastuvat myös kyberturvallisuuteen. Kyberturvallisuus on hyvinvointialueen digipalveluissa huomioitu yhtenä painopisteinä.

Kaikessa toiminnassa pyritään välittömästi tunnistamaan mahdolliset riskitekijät ja välttämään epätarkoituksenmukainen, virheellinen tai ei-toivottu toiminta.

2.3 Pelastustoimi

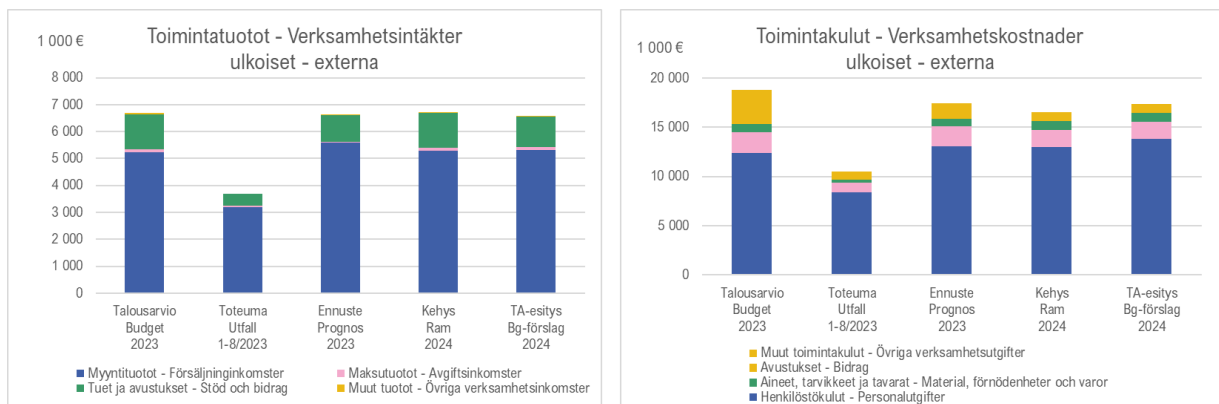
2.3.1 Toimialan talous

30 Pelastustoimi - Räddningsväsendet	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys	Kehys
Ulkoiset erät - Externa poster	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag	Ram
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 684	3 686	6 606	6 585	6 712
Myyntituotot - Försäljninginkomster	5 238	3 188	5 605	5 315	5 291
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	103	51	1	104	104
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 310	447	1 000	1 150	1 300
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	34	0	0	17	17
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-18 826	-10 475	-17 424	-17 356	-16 555
Henkilöstökulut - Personaltgifter	-12 403	-8 366	-13 055	-13 826	-12 975
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-2 127	-972	-2 022	-1 753	-1 778
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-773	-359	-770	-852	-877
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-3 524	-778	-1 577	-926	-926
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-12 142	-6 789	-10 818	-10 771	-9 843

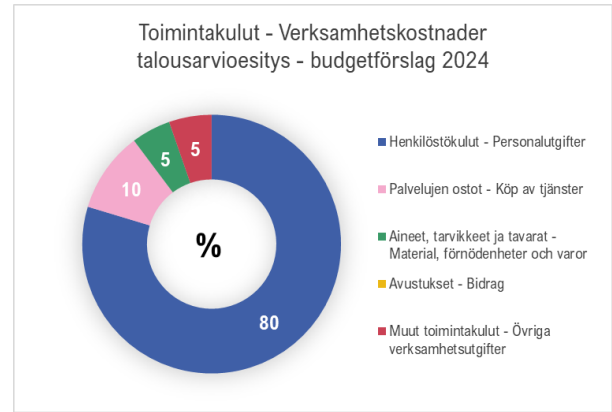
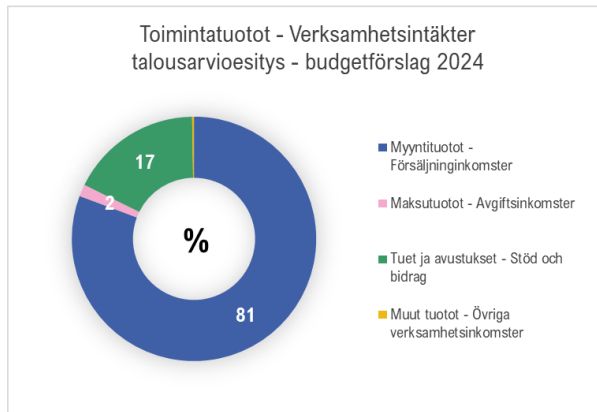
Pelastustoimen toimiala on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2024 aluehallituksen 31.8.2024 päättämän kehysten pohjalta. Aluehallituksen kehyspäätöksen jälkeen on ilmennyt, että ensihoitopalveluiden palvelutason varmistamiseen tehty henkilöstölisäykset eivät käytyjen neuvotteluiden pohjalta mahdollistuneet, joten sekä toimintakuluja että vastaavasti toimintatuottoja on näiltä osin alennettu. Lisäksi pelastustoimelle on kohdistettu henkilöstökuluihin eläkkeiden tasausmaksuja ja palkankorotuksia, joita kehysvaiheessa ei vielä ollut allokoitu toimialatasolle. Investoinneista on siirretty käyttötalouden puolelle eriä, jotka eivät täytä investointien kriteereitä. Kokonaisuudessaan toimialan talousarvioesitys vuodelle 2024 jää toimintatuottojen osalta reilut 100 tuhatta euroa alemmalle tasolle ja toimintakulujen osalta noin 800 tuhatta euroa korkeammalle tasolle kuin hyväksyty kehys. Toimiala esittää ulkoiseksi toimintakatteeksi nettona enintään -10 771 tuhatta euroa.

Toimintatuottoihin on vuoden 2024 talousarvioon tehty sallitut indeksikorotukset. Vuoden 2023 talousarvioon sisältyy muihin toimintakuluihin ulkoiset vuokrat, joiden toteumat kirjataan keskitettyihin kiinteistöpalveluihin. Näiltä osin vuoden 2024 talousarvioesitys ei ole vertailukelpoinen vuoden 2023 talousarvioon toimialatasolla.

Pelastustoimen ulkoisten toimintatuottojen vajaan 6,6 miljoonan euron suuruinen talousarvioesitys 2024 jää hiukan alle vuoden 2023 talousarvion ja ennusteen. Toimintakulujen talousarvioesitys 2024 on vajaan 17,4 miljoonaa euroa, eli noin 1,5 miljoonaa euroa alhaisempi kuin vuoden 2023 talousarvio. Muiden toimintakulujen talousarvio 2023 sisältää noin 2,5 miljoonan euron edestä ulkoisia vuokria, jotka kirjataan keskitettyihin kiinteistöpalveluihin.

Pelastustoimen vuoden 2024 talousarvioesityksen toimintatuotot muodostuvat lähes täysin myyntituotoista (81 %) sekä tuista ja avustuksista (17 %). Toimintakuluista 80 prosenttia muodostuu henkilöstökuluista. Palveluostot muodostavat 10 prosenttia koko toimialan kuluista ja loput 10 prosenttia syntyy aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoista sekä muista toimintakuluista.

30 Pelastustoimi Räddningsväsendet 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Toteuma Utfall 1-8/2023	Ennuste Prognos 2023	TA-esitys Bg-förslag 2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 684	3 813	6 736	6 780
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	6 684	3 686	6 606	6 585
Sisäiset tuotot - interna intäkter	0	127	130	194
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-18 826	-10 603	-17 554	-20 517
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-18 826	-10 475	-17 424	-17 356
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	-127	-130	-3 161
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-12 142	-6 789	-10 818	-13 737
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-12 142	-6 789	-10 818	-10 771
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-2 967

Pelastustoimen johdon vastuualueella vuoden 2024 talousarvioesityksessä toimintakulut ovat samalla tasolla kuin vuoden 2023 talousarvio. Pelastustoiminnan osalta toimintakulujen talousarvioesitys jää vuoden 2023 ennustetta alemmalle tasolle. Riskienhallinnan vastuualueella toimintakulut asettuvat talousarvioesityksessä vuoden 2023 ennusteen tasolle. Ensihoitopalveluissa vuoden 2024 talousarvioesitys on samalla tasolla kuin vuoden 2023 ennuste ja toimintakulujen esitetään vuonna 2024 alittavan vuoden 2023 ennusteen.

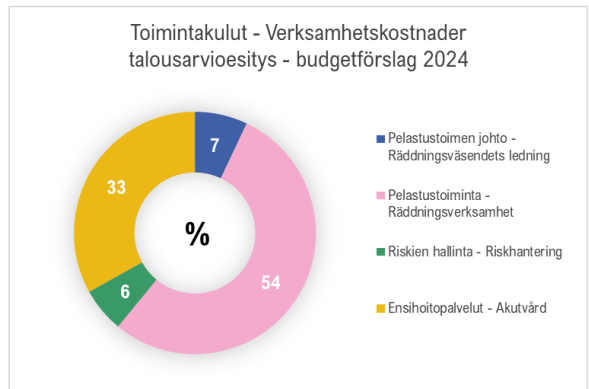
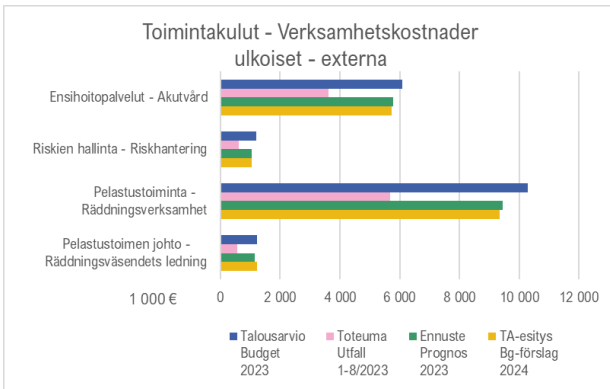
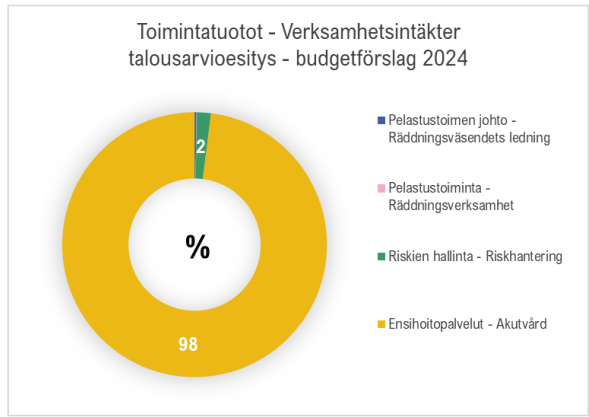
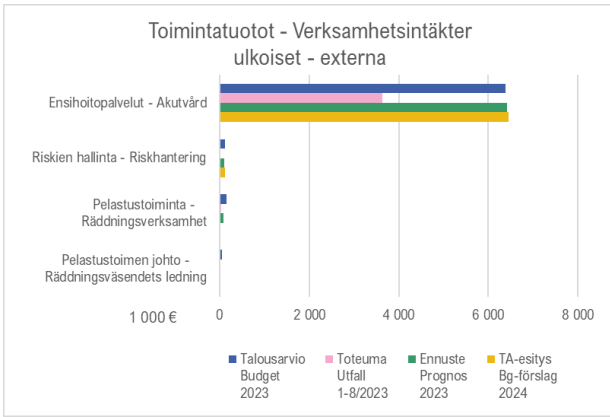
Pelastustoimen johto Räddningsväsendets ledning 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Toteuma Utfall 1-8/2023	Ennuste Prognos 2023	TA-esitys Bg-förslag 2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	45	43	42	56
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	45	0	0	16
Sisäiset tuotot - interna intäkter	0	42	42	40
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 229	-565	-1 142	-1 331
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-1 229	-565	-1 142	-1 222
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-109
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 184	-522	-1 100	-1 276
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-1 184	-564	-1 142	-1 207
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	42	42	-69

Pelastustoiminta	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Räddningsverksamhet	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	153	120	170	157
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	153	35	82	3
Sisäiset tuotot - interna intäkter	0	85	87	154
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-10 301	-5 680	-9 452	-11 495
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-10 301	-5 680	-9 452	-9 358
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-2 137
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 148	-5 560	-9 282	-11 338
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-10 148	-5 645	-9 370	-9 355
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	85	87	-1 983

Riskien hallinta	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Riskhantering	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	110	15	101	112
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	110	15	101	112
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 213	-620	-1 036	-1 267
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-1 213	-620	-1 036	-1 037
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-230
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 102	-605	-935	-1 155
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-1 102	-605	-935	-925
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-230

Ensihoitopalvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Akutvård	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 376	3 635	6 423	6 455
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	6 376	3 635	6 423	6 455
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-6 084	-3 738	-5 924	-6 423
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-6 084	-3 611	-5 794	-5 739
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	-127	-130	-684
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	292	-102	499	32
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	292	25	629	716
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	-127	-130	-684

Pelastustoimen 2024 talousarvioesityksen toimintatuotot muodostuvat lähes täysin (98 %) ensihoitopalveluista. Toimintakuluista 54 % muodostuu pelastustoiminnasta, 33 % ensihoidosta ja loput 13 % riskien hallinnasta sekä toimialajohdosta.

2.3.2 Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen perustehtävänä on tuottaa pelastustoimen palvelut alueen asukkaille lakien, asetusten ja valtionhallinnon ohjeiden mukaisesti tehokkaasti ja taloudellisesti. Pelastuslaitos tuottaa myös ensihoidon palvelut Itä-Uudellemaalle HUS-yhtymän kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella. Pelastuslaitoksen tuottaa riskienhallinnan, pelastustoiminnan, varautumisen ja turvallisuuden sekä yhteisten toimintojen palveluita.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tuottamien palvelujen saatavuus ja taso perustuu pelastustoimen strategiaan, pelastustoimen lainsäädäntöön sekä sisäministeriön asettamiin pelastustoimen valtakunnallisiin tulos- ja palvelutavoitteisiin. Pelastuslaitoksen tuottamien palvelujen alueellinen saatavuus ja taso on määritelty yksityiskohtaisemmin Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen 2024–2026 palvelutasopäätöksessä.

Pelastuslaitoksen palvelutason perusteena on alueen riskiarvio, jonka nojalla on määritelty nykyiset resurssit alueen riskienhallinnan, ensihoidon ja pelastustoiminnan edellyttämien toimintojen ylläpitämiseksi.

2.3.3 Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2024–2026

Valtakunnallisista strategisista tavoitteista ja alueellisista tarpeista on johdettu pelastuslaitoksen toimintaa ja palveluita ohjaavat konkreettisemmat tavoitteet. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen strategiset linjaukset vuosille 2024–2026, ovat palvelutasopäätöksessä todetut seuraavat tavoitteet:

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen strategiset linjaukset vuosille 2024–2026:

- Itä-Uusimaa on turvallinen hyvinvointialue, jossa varaudutaan eri turvallisuustilanteisiin
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos huomioi toiminnassaan ympäristöstä nousevat tarpeet ja vastaa niihin yhdenvertaisella, tarkoituksenmukaisella ja laadukkaalla palvelulla
- Työntekijöiden työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen panostetaan kaikessa pelastuslaitoksen toiminnassa
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on kriisinkestävä organisaatio, jonka jatkuvuus kaikissa oloissa on turvattu
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on muuntojoustava organisaatio, jonka toiminta on yhteisvastuullista
- Ihmisten arkielämän turvallisuutta edistetään monialaisesti panostamalla ihmisten omatoimiseen varautumiseen sekä parantamalla väestön turvallisuuden tunnetta
- Pelastuslaitos tuottaa HUS-Yhtymän kanssa laaditun yhteistoimintasopimuksen mukaiset ensihoitopalvelut tehokkaasti, taloudellisesti ja laadukkaasti

Tavoitteet vuodelle 2024 ovat palvelutasopäätöksessä päätetyt. Nostoina vuodelle 2024 ovat ensisijaisesti palvelujen tuottamisen varmistaminen annettujen taloudellisten raamien puitteissa siten, että palvelut täyttävät niille asetetut ulkoiset vaatimukset.

Uudellamaalla tavoitteena on kehittää rauniopelastukseen soveltuvaa suorituskkyä, jota Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella ei vielä ole. Tämän tavoitteen saavuttaminen on pitkälti kiinni siitä, saammeko Euroopan sisäisen turvallisuuden rahastolta haettua rahoitusta.

Pelastustoimen poikkeusolojen johtamisedellytysten varmistaminen on myös tavoite vuodelle 2024. Tämä tavoite tulisi saavuttaa vähintään tilapäisjärjestelyin.

2.3.4 Toimialan palvelutoiminnan seurantamittarit

Pelastusalueen valvontasuunnitelman mukaisten suoritteiden kokonaismäärä / vuosi, tavoite: 3500 suoritetta

- Turvallisuuskoulutusta saaneiden henkilöiden lukumäärä, tavoite: 3000 henkilöä
- Toimintavalmiusajan toteutuminen 1-riskiluokan alueilla
- Pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön kokonaismäärä
- Vaativan pelastustoimintaan (savusukellus) kykenevän henkilöstön määrä sivutoimisissa ja sopimuspalokunnissa

2.3.5 Toimialan riskien arviointi

Suurimpina riskeinä Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnalle arvioidaan olevan rahoitus ja henkilöstön saatavuus. Valtionhallinnon tulee korjata annettujen lupauksen perusteella Itä-Uudenmaan pelastustoimen rahoitusta vastaamaan todellisia riskejä sekä niiden vaikutuksia pelastuslaitoksen palvelutuotannon rahoittamiselle. Mikäli korjauksia ei tehdä, ja rahoitus palvelutuotantoon on riittämätöntä, joudutaan tekemään palvelutuotantoon sellaisia leikkauksia, jotka todennäköisesti voivat johtaa Aluehallintoviranomaisen asettamaan uhkasakkoon palvelutason palauttamisesta säädetylle tasolle.

Toisena suurena riskinä on henkilöstön saatavuus. Pelastustoimessa, erityisesti pelastustoiminnassa on hälyttävä henkilöstöpula. Päätoimista henkilöstöä pelastustoimessa on noin 6000 henkilöä. Selvitysten perusteella pelastajia tulisi saada alalle vuoteen 2030 mennessä lisää noin 2300 henkilöä. Nykyinen koulutuskapasiteetti ei tähän pysty, ja on nähtävissä, että pelkkä koulutuspaikkojen lisääminen ei johda siihen, että koulutukseen hakeutuisi tarpeeksi pääsyvaatimukset täyttäviä henkilöitä.

2.4 Sosiaali- ja terveystoimi

2.4.1 Toimialan talous

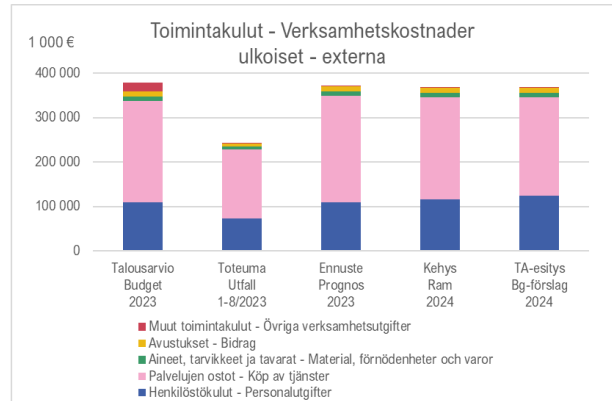
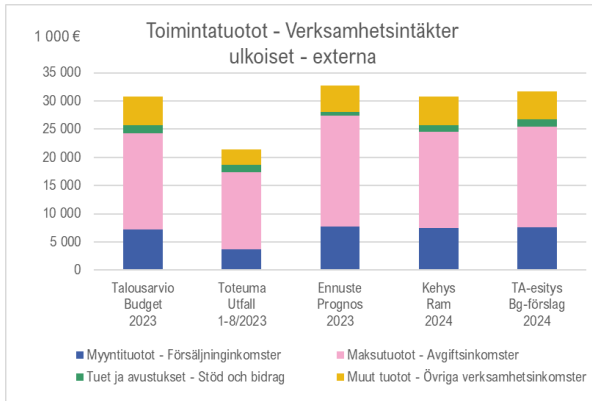
Sosiaali- ja terveystoimi Social- och hälsovård Ulkoiset erät - Externa poster 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Toteuma Utfall 1-8/2023	Ennuste Prognos 2023	TA-esitys Bg-förslag 2024	Kehys Ram 2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	30 842	21 473	32 701	31 738	30 802
Myyntituotot - Försäljninginkomster	7 197	3 692	7 722	7 549	7 526
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	17 024	13 679	19 658	17 906	17 025
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 528	1 263	683	1 289	1 141
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	5 093	2 839	4 637	4 993	5 110
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-378 568	-242 399	-372 217	-368 663	-367 728
Henkilöstökulut - Personaltgifter	-109 446	-73 600	-110 179	-124 179	-116 853
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-228 559	-155 170	-239 792	-222 273	-229 186
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-9 259	-6 521	-9 711	-9 704	-9 480
Avustukset - Bidrag	-11 907	-6 185	-10 870	-11 005	-11 083
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-19 396	-923	-1 666	-1 502	-1 126
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-347 726	-220 925	-339 516	-336 925	-336 926

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2024 aluehallituksen 31.8.2024 päättämän kehysten mukaiseksi eli ulkoinen toimintakate on nettona enintään -336 925 tuhatta euroa. Talousarvioesityksen valmistelussa on tarkasteltu kriittisesti vuokratyövoiman käyttöä, joka vuoden 2023 ennusteen mukaan on ylittämässä talousarvion 11 miljoonalla eurolla. Toimialan tavoitteena on saada palvelutuotanto pyörimään mahdollisimman pitkälle oman henkilöstön voimin. Vuokratyövoiman käytön johtamiseen tullaan kiinnittämään erityistä huomiota vuonna 2024, että tiukkaan talousarviokehykseen on mahdollista päästä.

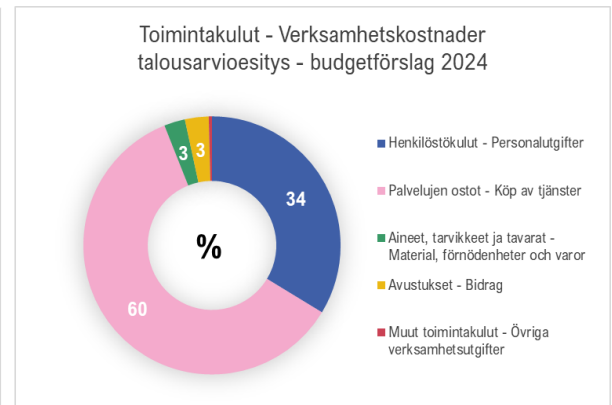
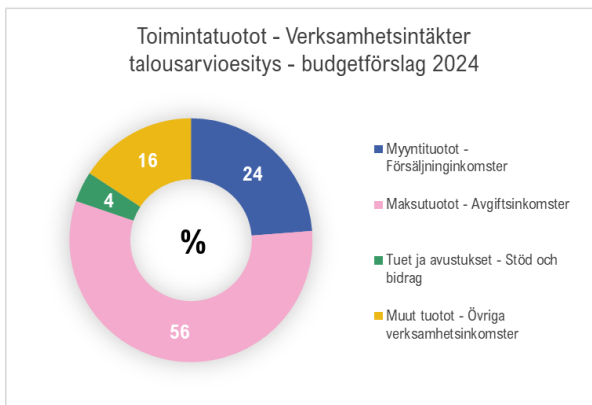
Talousarviovalmistelussa on otettu huomioon lakisääteiset muutokset henkilömitoituksessa ja tunnistetut resurssikapeikat, kuluvan vuoden talousennuste, asiakkaiden palvelutarpeen muutokset sekä kustannusten hintakehitys.

Toimintatuottoihin on vuoden 2024 talousarvioon tehty sallitut indeksikorotukset ja vuoden 2026 asiakasmaksuihin arvioitu indeksikorotus.

Vuoden 2023 talousarvioon sisältyy muihin toimintakuluihin ulkoiset vuokrat, joiden toteumat kirjataan keskitettyihin kiinteistöpalveluihin. Näiltä osin vuoden 2024 talousarvioesitys ei ole vertailukelpoinen vuoden 2023 talousarvioon toimialatasolla.

Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2024 talousarvioesityksen 368,7 miljoonan euron toimintakuluista 34 prosenttia muodostuu henkilöstökuluista. Palveluostot muodostavat 60 prosenttia koko toimialan kuluista – erikoissairaanhoido yksin 37 prosenttia kokonaiskuluista. Lisäpainetta vuoden 2024 talousarviovalmisteluun luo HUS-yhtymän yhtymäkokouksen 15.6.2023 päättämä 52,1 miljoonaa euroa alhaisempi talousarviokehys vuodelle 2024 kuin mitä yhtymähallitus esitti. HUS-yhtymähallitus on 23.10.2023 kokouksessaan käsitellyt vuoden 2024 talousarviokehysten korottamista noin 12,5 miljoonalla eurolla, joten erikoissairaanhoidon kustannusten osalta talousarvioesitykseen sisältyy epävarmuutta. HUS-yhtymäkokous päättää vuoden 2024 talousarviosta 14.12.2023. HUS-yhtymä ennustaa vuodelle 2023 noin 95 miljoonan euron alijäämää, jota hyvinvointialueiden ennusteissa ei ole huomioitu kuin kehittämisohjelmaerän osalta. Lisäksi hyvinvointialueen oman henkilöstön rekrytointivaikeudet aiheuttanevat tulevinakin vuosina tarpeen ostopalveluiden ja vuokratyövoiman lisääntyneeseen käyttöön, johon osaltaan myös lakisääteiset asiakasmitoituskiristykset johtanevat, jolloin talouden tasapainottaminen saattaa vaarantua.

Sosiaali- ja terveystoimi	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Social- och hälsovård	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	30 842	21 473	32 701	31 738
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	30 842	21 473	32 701	31 738
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-378 568	-242 410	-372 207	-395 906
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-378 568	-242 399	-372 207	-368 663
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	-11	0	-27 244
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-347 726	-220 936	-339 506	-364 169
Ulkoinen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-347 726	-220 925	-339 506	-336 925
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	-11	0	-27 244

Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2024 talousarvioesitykseen sisältyvät sisäisinä toimintakuluina keskitetysti tuotetut kiinteistö-, puhtaus- ja ruokapalvelut. Muilta osin talousarvioesityksen sekä tuotot että kulut ovat ulkoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen johdolta on siirretty vastuualueille kuuluvat erät vuoden 2024 talousarvioesityksessä. Perhe- ja sosiaalipalveluissa toimintatuottojen talousarvioesitys vuodelle 2024 ylittää vuoden 2023 ennusteen ja toimintakulujen osalta talousarvioesitys on lähellä vuoden 2023 ennustetta. Vastuualueen toimintatuotot kertyvät pääasiassa päihde-, mielenterveys- ja vammaistyön asumispalveluista ja päivätoiminnasta sekä vammaiskuljetuspalveluista.

Sosiaali- ja terveystoimen johto	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Social- och hälsovårds ledning	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	321	944	944	0
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	321	944	944	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-6 390	-304	-504	-993
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-6 390	-304	-504	-764
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-230
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-6 069	639	440	-993
Ulkoinen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-6 069	639	440	-764
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-230

Perhe- ja sosiaalipalvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Familje- och socialtjänster	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	8 203	5 639	8 830	9 727
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	8 203	5 639	8 830	9 727
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-104 601	-66 322	-102 267	-108 992
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-104 601	-66 311	-102 267	-102 487
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	-11	0	-6 505
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-96 397	-60 683	-93 437	-99 264
Ulkoinen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-96 397	-60 672	-93 437	-92 759
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	-11	0	-6 505

Yhteisissä terveystalouksissa sekä toimintatuottojen että -kulujen 2024 talousarvioesitys jää alle 2023 ennusteen. Erikoissairaanhoidon 2024 talousarvioesitys jää hiukan alle 2023 ennusteen, mutta sisältää merkittävän korotuspaineen HUS-yhtymän hyväksytyyn kehukseen

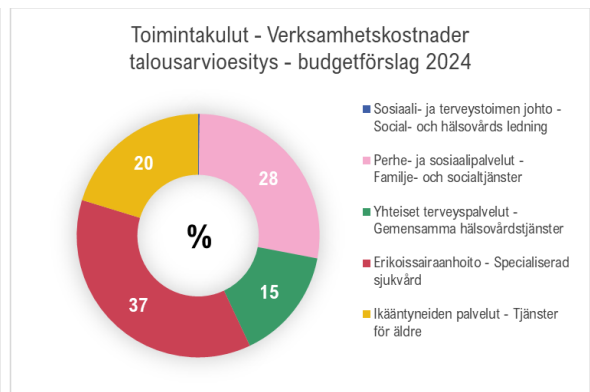
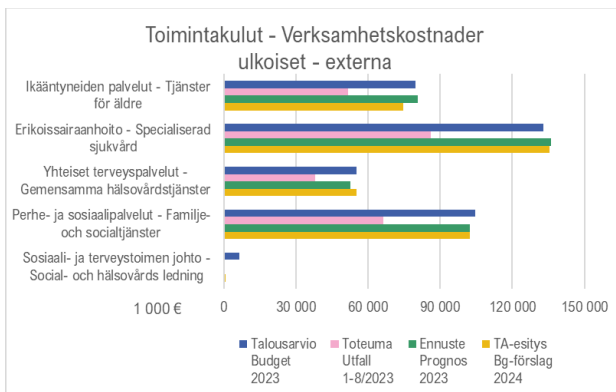
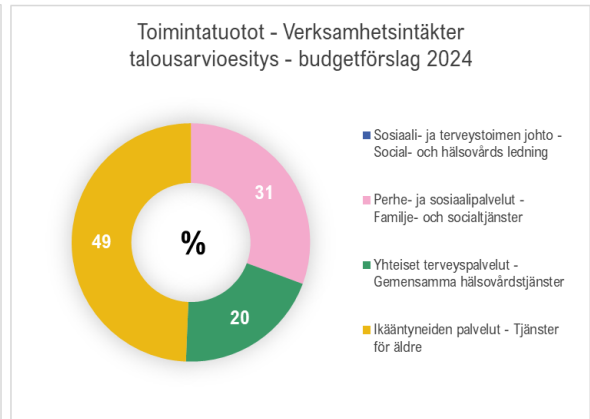
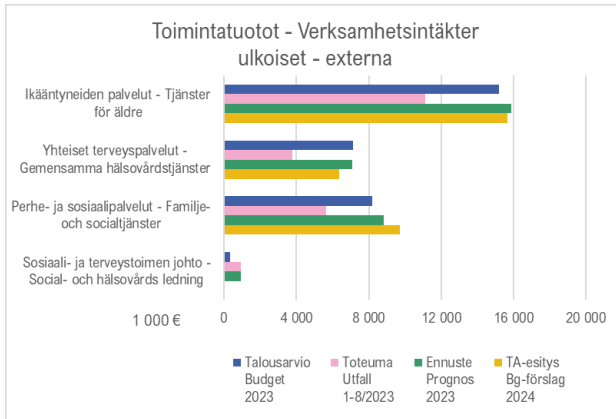
nähdän. Ikääntyneiden palveluissa sekä toimintatuottojen että –kulujen 2024 talousarvioesitys jää alle 2023 ennusteen.

Yhteiset terveystalvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Gemensamma hälsovårdstjänster	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	7 130	3 759	7 074	6 355
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	7 130	3 759	7 074	6 355
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-55 195	-37 839	-52 749	-61 938
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-55 195	-37 839	-52 749	-55 239
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-6 699
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-48 065	-34 080	-45 675	-55 583
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-48 065	-34 080	-45 675	-48 884
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-6 699

Erikoissairaanhoito	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Specialiserad sjukvård	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-132 820	-86 135	-136 094	-135 419
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-132 820	-86 135	-136 094	-135 419
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-132 820	-86 135	-136 094	-135 419
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-132 820	-86 135	-136 094	-135 419

Ikääntyneiden palvelut	Talousarvio	Toteuma	Ennuste	TA-esitys
Tjänster för äldre	Budget	Utfall	Prognos	Bg-förslag
1 000 €	2023	1-8/2023	2023	2024
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	15 187	11 131	15 853	15 655
Ulkoiset tuotot - externa intäkter	15 187	11 131	15 853	15 655
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-79 562	-51 809	-80 594	-88 564
Ulkoiset kulut - externa kostnader	-79 562	-51 809	-80 594	-74 755
Sisäiset kulut - interna kostnader	0	0	0	-13 809
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-64 375	-40 678	-64 741	-72 909
Ulkoisen toimintakate - externt verksamhetsbidrag	-64 375	-40 678	-64 741	-59 100
Sisäinen toimintakate - internt verksamhetsbidrag	0	0	0	-13 809

Sosiaali- ja terveystoimen 2024 talousarvioesityksen toimintatuotot asettuvat kokonaisuudessaan hyvin lähelle 2023 ennustetta. Toimintakulujen 2024 talousarvioesitys on laadittu todella tiukaksi – kokonaisuudessaan 2023 kuluennuste alittuu. Toimintatuotoista noin puolet koostuu ikääntyneiden palveluista, noin 30 % perhe- ja sosiaalipalveluista ja loput 20 % yhteisistä terveystalveluista. Toimintakuluista 37 % muodostuu erikoissairaanhoidosta, 28 % perhe- ja sosiaalipalveluista, 20 % ikääntyneiden palveluista ja 15 % yhteisistä terveystalveluista.

2.4.2 Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystoimen perustehtävänä on tuottaa sosiaali- ja terveystoimen palvelut alueen asukkaille lakien, asetusten ja ohjeiden mukaisesti laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. HUS-yhtymä tuottaa erikoissairaanhoiton palvelut HUS järjestämissopimuksen perusteella.

Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystoimen tuottamien palvelujen saatavuus ja taso perustuu lainsäädäntöön ja palvelustrategiaan sekä tuottavuusohjelman painotuksiin. Sosiaali- ja terveystoimen palveluiden toimeenpanon kehittämiskärjet määritellään vastuualueiden toimintasuunnitelmassa ja eri hankkeiden avulla.

Sosiaali- ja terveysjohtaja johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintaa. Toimiala jakaantuu kolmeen vastuualueeseen: perhe- ja sosiaalipalveluihin, terveyspalveluihin ja ikääntyneiden palveluihin. Sosiaali- ja terveyspalveluiden johtoryhmä koostuu vastuualuejohtajista ja professiojohtajista.

Professiojohtajien (johtava lääkäri, hoitotyön johtaja ja sosiaalityön johtaja) yhteisinä vastuina ovat sosiaali- ja terveystoimen vastuualueiden integraation ja monialaisen yhteistyön edistäminen sekä yhteistyössä vastuualueiden kanssa palveluiden yhdenmukaisuudesta, laadukkuudesta sekä niiden lainmukaisesta toteuttamisesta vastaaminen. Professiojohtajat tekevät tiivistä yhteistyötä tukipalveluiden kanssa mm. alueen pito- ja vetovoiman lisäämiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi. Professiojohtajat toimivat myös hyvinvointialueen valmius- ja varautumissuunnittelun yksikössä.

2.4.3 Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2024–2026

Sosiaali- ja terveystalvveluita otetaan osittain vielä haltuun vuonna 2024 tavoitteena laadukkaat ja riittävät palvelut, jotka saavutetaan helposti ja tuotetaan kustannustehokkaasti. Digitaalisia palveluita ja tietoa hyödynnetään palveluita tuottaessa. Palveluiden painopistettä siirretään raskeammista palveluista kohti ennaltaehkäiseviä palveluja. Palveluiden tuottamisessa reunaeh-toja määrittää myös lainsäädännön eri henkilöstömitoitukset ja hoitoon pääsyn määrääjat.

Palveluseteleitä tullaan hyödyntämään palvelutuotantoa täydentävänä keinona. Tavoitteena on laajentaa palveluseteleiden käyttöä lisäämällä niitä palveluja, joihin voi saada palvelusetelin esim. lääkärikäyntien palveluseteli, suun terveydenhuollon palveluseteli ja sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaisten tukipalveluiden palvelusetelit.

Keskeisenä tavoitteena pidetään myös tasokasta johtamista, joka on hallittua, läpinäkyvää ja ennustettavaa. Sosiaali- ja terveystoimen arvokkaimpana resurssina on henkilöstö, jonka saatavuudesta, osaamisesta ja jaksamisesta on pidettävä huolta.

2.4.4 Toimialan riskien arviointi

Suurimpina riskeinä Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystoimen toiminnalle arvioidaan olevan rahoitus ja henkilöstön saatavuus.

Syksyllä 2023 henkilöstöä puuttui keskimäärin yli 200 työntekijää. Rekrytointivaikeuksia on erityisesti hoito- ja hoiva-alan henkilöstöstä, lääkäreistä, sosiaalityöntekijöistä ja psykologeista. Puuttuva henkilöstö on osittain korvattu ostohenkilöstön voimin ja tämä aiheuttaa suuren taloudellisen riskin. Henkilöstön mitoitusta määrittää lainsäädäntö ja sen toteuttamista seurataan useammalta taholta tiiviisti.

Erikoissairaanhoidon rahoitus HUS järjestämssopimuksen perusteella on laadittu HUS yhti-mäkokouksessa 15.6.23 sovitun esityksen mukaisesti. Mikäli ko. rahoitukseen tulee muutoksia, tällä on suuret vaikutukset soten talousarvioon.

2.4.5 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Vastualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Sosiaalipalvelujen tavoitteena on edistää ja ylläpitää hyvinvointialueen asukkaiden toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta.

Perhe- ja sosiaalipalveluihin sisältyvät lasten, nuorten ja perheiden palvelut, vammaispalvelut, työikäisten palvelut sekä mielenterveys-, päihde- ja asumispalvelut. Vastualueen tehtävät ovat pääasiassa lakisääteisiä.

Keskeiset tavoitteet ja palvelujen kehittäminen vuonna 2024

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa ehkäisevät ja varhaiset palvelut ovat keskeisiä. Nuorille ja perheille suunnattujen sähköisten kanavien kehittäminen tukee varhaisten palvelujen saavutettavuutta. Asiakasohjausta kehittämällä ja hoidonporrastuksen avulla pystytään tarjoamaan ja varmistamaan oikea-aikaiset palvelut. Turvaamalla opiskeluhuollon riittävät henkilöstöresurssit ja kehittämällä nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluja tarjoavan Zempin toimintaa pyritään vähentämään kustannuspainetta psykiatrisessa hoidossa ja lastensuojelussa.

Vammaispalveluiden monialaisten palvelujen kehittäminen ja yhdenmukaisten toimintatapojen vahvistaminen jatkuu oikea-aikaisten, vaikuttavien ja kustannustehokkaiden ratkaisujen varmistamiseksi. Kehitysvammahuollossa (entisen Etevan ja Kårkullan) asumispalveluissa ja päiväaikaisessa toiminnassa vahvistetaan yhteisiä toimintatapoja asiakkaan omalla äidinkielellä. Lasten kehitysvammapoliklinikan toiminnan vakiinnuttaminen ja aikuisten kehitysvammaisten asiakkaiden kuntoutussuunnitelmien ja lääkehoidon varmistaminen hyvinvointialueella jatkuu.

Työikäisten palveluissa keskitytään lakisääteisten palveluiden turvaamiseen sekä yhtenäisten käytäntöjen ja tasapuolisten palvelujen luomiseen alueen asiakkaille. Sosiaalisessa kuntoutuksessa kehitetään uudenlaisia yhteistyömuotoja, joilla asiakkaat tavoitetaan varhaisemmin ja löydetään polkuja tarkoituksen mukaisiin palveluihin ja työelämään. Mielenterveys ja päihdehuollossa nykyisten asumispalvelujen kehittämisellä tarjotaan palvelut alueella ja siten vältetään ostettujen palvelujen suuret kustannukset. Kehitetään Kumppanuustalon uudenlaista palvelumallia, joka mahdollistaa yhteistyön hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin eri toimijoiden kesken.

Henkilöstön pito- ja vetovoimaa pyritään lisäämään yhdessä henkilöstön kanssa suunnittelella ja kehittämällä ketteriä ja joustavia toimintatapoja. Rekrytointitilanteissa tuodaan entistä enemmän esiin hyvä työilmapiiri ja osallisuuden mahdollisuus sekä joustavat toimintatavat.

Seurantamittarit

Strategisesti merkittävimpien mittareiden laatiminen on vielä kesken. Toistaiseksi käytössä olevat asiakastietojärjestelmät tuottavat puutteellisesti tietoa. THL mittaa vuosittain valtakunnallisesti tietoa ja mahdollistaa kansallisen seurantatiedon saamisen alueelle.

- lastensuojeluilmoitusten lukumääriä
- lapsiperheiden kotipalvelun saajien määrää,
- vammaispalveluissa kuljetuspalveluita saavien asiakkaiden määrää
- työikäisten palveluissa toimeentulotuen saajien määrää.

2.4.6 Yhteiset terveyspalvelut

Vastuualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Yhteisten terveyspalvelujen tulosityksiköt ovat terveysasemapalvelut, suun terveydenhuolto, terveyskeskussairaalapalvelut ja lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut. Vastuualueelle kuuluu myös erikoissairaanhoidon yhteistyö. Terveyspalvelujen tavoitteena on edistää ja ylläpitää väestön terveyttä sekä hyvinvointia. Perustana tälle ovat hyvin toimivat, koko väestön saatavilla olevat ehkäisevät, korjaavat ja kuntouttavat terveyspalvelut.

Keskeiset tavoitteet ja palvelujen kehittäminen vuonna 2024

Terveysasemapalveluiden tavoitteena on turvata asiakkaille yhdenvertainen hoitoon pääsy sekä palvelujen saatavuus yhdenmukaisilla palveluprosesseilla koko hyvinvointialueella. Tavoitteena on kehittää toimintaa ja muuttaa toimintatapoja niin, että hoitotakuun myötä kiristyneet hoitoon pääsyn tavoitteet saavutetaan koko alueella. Lisäksi keskeisenä tavoitteena on säännöllistä palvelua tarvitsevien palveluiden saatavuuden parantaminen ja jatkuvuuden turvaaminen.

Hoitotakuu kiristyi myös suun terveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyssä. Suun terveydenhuollonkin tavoitteena on turvata asiakkaille yhdenvertainen hoitoon pääsy siten, että hoitotakuun myötä kiristyneet hoitoon pääsyn tavoitteet saavutetaan. Tavoitteena on sujuva ja oikea-aikainen palvelujärjestelmä, joka mahdollistaa yhtenäisen hoitoon pääsyn sekä yhdenmukaiset hoitosuositukset ja -ohjeet.

Terveyskeskussairaalapalveluissa tavoitteena on vastata mahdollisimman hyvin erikoissairaanhoidon tarpeeseen siirtää potilaita nopeasti erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuollon osastolle. Yhteistyössä ikääntyneiden palvelujen kanssa on varmistettava mahdollisimman sujuva ja nopea siirto osastolta tehostettuihin asumispalveluihin. Lisäksi tulosityksiköllä on tavoitteena valmistella palliatiivisen yksikön toimintojen sujuva siirto hyvinvointialueelle henkilökunnan osallisuus huomioiden.

Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluiden tavoitteena on vakiinnuttaa vuoden alusta alkavan keskitetyn apuvälineyksikön toiminta ja laajentaa toimintaa myöhemmin koko aluetta koskavaksi. Lisäksi tavoitteena on vakiinnuttaa koko alueen aikuisten keskitetyn kuntoutustyöryhmän toiminta sekä aloittaa lasten kuntoutustyöryhmien toiminta. Lisäksi käynnistetään etävastaanottojen ja digitaalisten omaohjeiden suunnittelu.

Terveysasemapalveluissa jatkuu eri ammattiryhmien välisen työnjaon kehittäminen. Tarkoituksena on hyödyntää saatavuuden parantamisessa ja hoidon jatkuvuuden vahvistamisessa omalääkäri- ja omahoitaja- sekä omatiimimallia, jota on kokeiltu jo osassa hyvinvointialuetta. Terveysasemapalveluissa että suun terveydenhuollossa edistetään uusia toimintamalleja siten, että digitaalisten palveluiden ja etävastaanottojen osuuden lisääntyvät. Digiotekeskuksen kanssa lisätään yhteistyötä samalla sovittaen yhteen toimintaa terveysasemapalvelujen ja suun terveydenhuollon kanssa. Suun terveydenhuollossa tarkoituksena on edistää liikkuvien palveluiden osuuden lisääntymistä. Lisäksi terveyspalveluissa otetaan käyttöön palvelusetelijärjestelmä, jota voidaan hyödyntää, jos asiakas ei saa tarvitsemaansa palvelua hoitotakuuajan sisällä.

Haasteena terveyspalveluissa on henkilöstön saatavuus. Henkilöstön työhyvinvointia edistetään kehittämällä rekrytointia, perehdytystä ja osallistamalla henkilöstöä toiminnan ja työn kehittämiseen. Lisäksi terveyspalvelujen esihenkilöiden työnohjaukseen, koulutukseen ja ryhmäytymiseen kiinnitetään erityistä huomiota esihenkilöiden jaksamisen ja osaamisen tukemiseksi.

Seurantamittarit

T3 jonotusaika lääkärille, hoitajalle, hammaslääkärille ja suuhygienistille

Hoidon jatkuvuus (COCI) perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa

Siirtoviivemaksut

2.4.7 Erikoissairaanhoito

HUS-yhtymä tuottaa erikoissairaanhoidon palvelut Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Tavoitteena on jatkaa ja syventää yhteistyön tekemistä. Lisäksi tavoitteena on suunhoidon erikoishoidon yksikön perustaminen hyvinvointialueelle yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa yhteisten kehittämishankkeiden kautta. Yhdessä terveysasemapalveluiden kanssa jatkuu yhteiset segmenttiryhmät, joissa on nyt tarkoituksena selvittää päivystyspalveluiden nykytilanne ja sen perusteella miettiä tulevaisuuden järjestämistapoja. Terveyskeskussairaalapalveluissa on tavoitteena yhdessä erikoissairaanhoidon kanssa tavoitteena valmistella palliativisen yksikön toimintojen sujuva siirto hyvinvointialueelle henkilökunnan osallisuus huomioiden.

2.4.8 Ikääntyneiden palvelut

Vastuualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Ikääntyneiden vastuualue koostuu kolmesta tulosityksiköstä: kotona asumista tukevat palvelut, kotihoitopalvelu ja asumispalvelut. Ikääntyneiden palvelujen järjestämisen lähtökohtana on tukea kotona asumista ja omatoimista suoriutumista. Ennaltaehkäisevien, hyvinvointia ja kuntoutumista edistäviä palvelujen tavoitteena on tukea asiakkaita yksilölliseen, aktiiviseen ja turvalliseen arkeen.

Kotona asumista tukevien palveluiden tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden avulla tukea asukkaiden omatoimisuutta. Asiakasohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja gerontologisen sosiaalityön lisäksi palveluihin kuuluu eri tukipalvelut. Kotihoitopalvelujen lähtökohtana on asiakkaan kotona-asumisen tukeminen oikea-aikaisilla ja tarpeenmukaisilla palveluilla. Asumispalvelut sisältävät ympärivuorokautisen palveluasumisen lisäksi perhehoidon palvelut ja yhteisöllistä asumista.

Keskeiset tavoitteet ja palvelujen kehittäminen vuonna 2024

Ikääntyneiden asiakasohjauksen kehittäminen jatkuu vuonna 2024 ja tavoitteena on tarjota ikääntyneille asiakkaille laadukasta neuvontaa, ohjausta ja palvelutarpeen arviointia alueellisesti yhteneväisin ohjein. Asiakasohjauksen avulla asiakkaalle pyritään oikea-aikaisesti löytämään yksilölliset ratkaisut osallistavan arjen tueksi. Vuoden 2024 alusta ikääntyneillä on keskitetty ohjaus- ja neuvontapuhelin. Digitaalisten palveluiden käyttöä laajennetaan ottamalla käyttöön chat-palvelu käyttöön asiakasohjaukseen.

Asiakasohjaus osallistuu vertaiskehittämisen verkostoon, jonka avulla kehitetään kustannustehokkaita, laadukkaita ja vaikuttavia asiakasohjauksen prosesseja koko Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Vertaiskehittämisen verkoston avulla pystytään arvioimaan ohjauksen ja neuvonnan toimintaa ja tuloksellisuutta. Tavoitteena on, että hyvinvointialueen asiakasohjauksen toiminta on vahvaa, vaikuttavaa ja edelläkävijä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Ennaltaehkäiseviä palveluja lisätään laajentamalla iäkkäiden ryhmämuotoista päiväkeskustointia Pukkilaan ja Myrskylään.

Kotihoidon vertaiskehittämisen verkosto laajennetaan koskemaan koko hyvinvointialueen kotihoitoa. Kehitämme digitaalisia palveluja laajentamalla etähoivan ja lääkeautomaattien käyttöä koko hyvinvointialueelle ja perustetaan keskitetty etähoivan yksikkö. Laajentamalla digitaalisia palveluja tuetaan asiakkaiden turvallista kotona asumista, parannetaan lääketurvallisuutta ja henkilöstöressurssien kohdentamista.

Asumispalveluiden kehittämiskohteet painottuvat vuonna 2024 ympärivuorokautisen palveluasumisen ja lyhytaikashoidon toimintamallien yhtenäistämiseen. Hyvinvointialueen laitoshoidon yksikön Sateenkaaren toiminta muuttuu sosiaalihuollon laitoshoidon yksiköstä lyhytaikashoidon yksiköksi, jossa tarjotaan lyhytaikaista jatkokuntoutus-, intervalli ja kriisipaikkoja. Muutoksella vastataan pitkäaikaiskuntoutus- ja lyhytaikashoidon tarpeen kasvuun hyvinvointialueella. Omenamäen palvelukeskuksen toiminta muutetaan vastaamaan sosiaalihuoltolain mukaista yhteisöllistä asumista.

Ikääntyneiden perhehoitoa kehitetään ja laajennetaan kouluttamalla uusia perhehoitajia Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Jatkossa tarjotaan sekä lyhyt- että pitkäaikaista perhehoitoa koko hyvinvointialueella.

Henkilöstön hyvinvointia edistetään kehittämällä rekrytointiprosessejamme, tarjoamalla laadukasta koulutusta ja osallistamalla henkilöstämme työhyvinvoinnin edistämiseen.

Seurantamittarit

Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet %

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat vuoden aikana %

Ikääntyneet ympärivuorokautisen palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet %

3 Investointiosa

Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman seuraavaa tilikautta seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista sekä niiden rahoituksesta. Investointeja voidaan rahoittaa tulorahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä lainanottovaltuuden mukaisesti pitkäaikaisella lainalla.

Hyvinvointialueen suurimpana rakennushankkeena on 2023 aloitettu Loviisan pelastusaseman rakentaminen, johon on varattu 8 850 000 €. Asema korvaa vanhan ja epäkäytännöllisen Loviisan pelastusaseman. Vuonna 2024 aloitetaan laajenevan Sipoon tarpeisiin Söderkullan pelastus- ja ensihoitoaseman suunnittelu. Tähän on varattu 150 000 € suunnittelukuluihin vuodelle 2024 ja rakentamiseen 3 500 000 € vuodelle 2025. Tämän hetken tiedon valossa rakentamiskustannusten arvio on kuitenkin 4 600 000 €. Söderkullaan suunnitellulla pelastus- ja ensihoitoasemalla tullaan vastaamaan eteläisen Sipoon toimintavalmiusaikojen haasteeseen sekä Nybyn teollisuusalueen kasvuun.

Investointisuunnitelmaesitys

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman investoinnit Investeringar i social- och hälsovårdens delplan 1 000 €	2024	2025	2026	2027	Yhteensä Totalt
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	0	50	0	0	50
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar	5 000	4 900	4 000	4 000	17 900
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	5 000	4 950	4 000	4 000	17 950

Pelastustoimen osasuunnitelman investoinnit Investeringar i räddningsväsendets delplan 1 000 €	2024	2025	2026	2027	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	9 000	3 500	0	0	12 500
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	1 860	1 450	2 580	1 350	7 240
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar	55	60	60	60	235
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	10 915	5 010	2 640	1 410	19 975

Investoinnit yhteensä molemmat osasuunnitelmat huomioiden Investeringar totalt med beaktande av både delplanerna 1 000 €	2024	2025	2026	2027	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	9 000	3 500	0	0	12 500
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	1 860	1 500	2 580	1 350	7 290
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar	5 055	4 960	4 060	4 060	18 135
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	15 915	9 960	6 640	5 410	37 925

Suurimpia ICT-investointeja lähivuosille ovat asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistaminen, johon on varattu 17 miljoonaa euroa vuosille 2023 – 2027 (5 miljoonaa euroa vuosille 2023 – 2024) sekä kansalaisten digitaalisten palveluiden kehittäminen, johon on varattu 1,5 miljoonaa euroa vuosille 2023 – 2025 (miljoona euroa vuosille 2023 – 2024).

Vuonna 2024 suunnitelmissa on investoida kansalaisten digitaalisten palveluiden kehittämiseen 500 000 euroa, hallinnon järjestelmiin 850 000 euroa (sähköiseen arkistointiin), tiedolla johtamisen kehittämiseen 400 000 euroa sekä kyberturvallisuuteen ja varautumiseen 100 000. Vuoden 2024 suunnitellut ICT-investoinnit ovat yhteensä 5 350 000 euroa, sisältäen asiakas- ja potilastietojärjestelmiin varatut 4 miljoonaa euroa. Osa vuodelle 2023 suunnitelluista

investoinneista siirtyy vuodelle 2024, sisältäen asiakas- ja potilastietojärjestelmiin varatun miljoona euroa.

Hyvinvointialueen tulee investointisuunnitelmassa esittää investointeja vastaavia sopimuksia, vaikka niitä ei käsitellä talouden suunnittelussa investointeina. Hyvinvointialueista annetun lain (611/2021) 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuja investointeja vastaavia sopimuksia ovat muun muassa pitkäaikaiset toimitilojen vuokrasopimukset sekä muut sopimukset, joissa on kysymys sitoutumisesta useampaa vuotta koskevaan sopimukseen, esimerkkinä tietojärjestelmähankkeet. Vuokrahankkeet esitetään sen vuoden investointisuunnitelmaan, kun niistä tehdään sitoumus.

Investointeja vastaavia sopimuksia alla olevassa taulukossa ovat lähinnä leasingrahoituksella rahoitetut uudet ajoneuvot ja kalusteet.

Investointeja vastaavat sopimukset	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Avtal som motsvarar investeringar					Totalt
1 000 €					
Laitte- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	148	980	80	0	1 208
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	148	980	80	0	1 208

4 Rahoitusosa

Hyvinvointialueen toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen tuo lisähaasteita tarkasti säädelty investointisuunnittelu ja lainanottovaltuus. Valtioneuvosto päättää vuosittain hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Lisälainanottovaltuutta vuodelle 2024 ei Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle myönnetty. Negatiivisten vuosikatteiden pohjalta lainanottovaltuutta ei muodostu, koska lainojen enimmäismäärä saadaan kertomalla hyvinvointialueen vuosikate kymmenellä. Tämä perustuu oletukseen, että hyvinvointialueen keskimääräinen lainojen jäljellä oleva maksuaika on kymmenen vuotta.

Vuoden 2024 investointeja pyritään rahoittamaan tulorahoituksella ja siirtämällä investointien ajankohtaa tuleville vuosille.

Hyvinvointialue voi päätyä arviointimenettelyyn, jos sen täytyy anoa lisää lainanottovaltuutta välttämättömän investoinnin toteuttamiseksi tai jos se ei pysty toimimaan valtion rahoituksella ja joutuu hakemaan toimintaansa lisärahoitusta kaksi kertaa kolmen peräkkäisen tilikauden aikana. Arviointimenettely voi johtaa hyvinvointialueen muuttamiseen ja esimerkiksi hyvinvointialueiden yhdistymiseen.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma on esitetty seuraavassa taulukossa.

Rahoituslaskelma Finansieringsanalys 1 000 €	Talousarvio	TA-esitys	TS-esitys	TS-esitys
	Budget 2023	Bg-förslag 2024	Bgp-förslag 2025	Bgp-förslag 2026
Toiminnan rahavirta - Verksamhetens penningflöde	-26 439	-13 972	10 413	35 709
Vuosikate - Årsbidrag (-/+)	-26 506	-13 972	10 413	35 709
Tulorahoituksen korjaukset - Rättelseposter till internt tillförda medel (-/+)	67	0	0	0
Investointien rahavirta - Investeringarnas penningflöde	-9 563	-15 915	-9 960	-6 640
Investointimenot - Investeringsutgifter (-)	-9 996	-15 915	-9 960	-6 640
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar för investeringsutgifter (+)	500	0	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot - Inkomster från försäljning av bestående aktiva (+)	-67	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-36 002	-29 887	453	29 069
Rahoituksen rahavirta - Finansieringens kassaflöde				
Lainakan- nan muutokset - Förändringar i länestocken	9 996	0	900	3 310
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån (+)	9 996	0	900	3 400
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån (-)	0	0	0	-90
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-3 564	13 000	6 640	-2 591
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset - Förändringar av förvaltande medel och förvaltat kapital (-/+)	3 800	0	0	0
Saamisten muutokset - Förändring av fordringar (-/+)	-2 400	6 000	5 360	-5 360
Korottomien velkojen muutos - Förändring av räntefria skulder (-/+)	-4 964	7 000	1 280	2 769
Rahoituksen rahavirta - Finansieringens kassaflöde	6 432	13 000	7 540	719
Rahavarojen muutos, vaikutus maksuvalmiuteen - Förändring av likvida medel	-29 570	-16 887	7 993	29 788
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel	-29 570	-16 887	7 993	29 788
Rahavarat - Likvida medel 31.12.	2 030	17 950	25 943	55 731
Rahavarat - Likvida medel 1.1.	31 600	34 837	17 950	25 943

Rahoituslaskelmassa rahavirrat jaetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma antaa kuvan tulorahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakan-
nan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista. Rahoituslaskelma perustuu tulos-
laskelman eriin sekä taseen erien muutoksiin.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin hyvinvointialueelle kertyy sen toiminnan tuotto- ja kulueristä rahavirtaa. Rahavirran tulee olla lähtökohtaisesti positiivinen, koska se kuvaa sellaista tulorahoituksen määrää, jossa on huomioitu ainoastaan lyhytvaikutteiset menot.

Investointien rahavirta kuvaa rahavarojen käyttöä pitkävaikutteisiin menoihin eli investointeihin. Investointien rahavirta on tavallisesti negatiivinen.

Rahoituslaskelmassa esitetään välituloksena toiminnan rahavirran ja investointien rahviraan yhteenlaskettu määrä.

Rahoituksen rahavirtaan sisällytetään antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset sekä muut maksuvalmiuden muutokset tilikauden aikana.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa rahavarojen muutosta. Rahavaroihin kuuluvat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Pitkäaikainen rahoitustarve investointeihin järjestetään ensisijaisesti lainanottovaltuuden puitteissa. Vuodelle 2024 valtioneuvosto ei myöntänyt Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle lainanottovaltuutta.

Vuoden 2025 osalta Itä-Uudenmaan rahoituslaskelmaesityksessä arvioidaan pysyvien vastavien hankkeiden rahoitustarpeeksi noin 0,9 miljoonaa euroa. Seuraavana vuonna 2026 pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan kasvavan 3,4 miljoonaa. Pitkäaikainen rahoitustarve investointeihin järjestetään ensisijaisesti lainanottovaltuuden puitteissa.

5 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu hyvinvointialueen kaikki virat ja toimet, myös täyttämättä olevat virat ja toimet, sekä ne määräaikaiset työntekijät, jotka eivät ole kenenkään sijaisia. Kokonaisuudessaan hyvinvointialueella on 2 569 virkaa ja toimea vuonna 2023. Sosiaali- ja terveystoimessa osaa viroista ja toimista ei ole täytetty kokoaikaisina tai ne on jaettu useamman yksikön kesken. Näin ollen sosiaali- ja terveystoimen virka- ja työsuhteisten määrä kuvaa henkilötövuosia. 2024 talousarvioesitykseen sisältyy kaikkiaan 36 vakituisen viran tai toimen perustaminen sekä 4,5 määräaikaisen henkilön palkkaaminen.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue Östra Nylands välfärdsområde	2023		Talousarvioesitys 2024			
	Virka	Työsuht.	Uudet v/t	Määräaik.	Sijainen	Oppisop.
Demokratiapalvelut Demokratitjänster	1	0	0	0	0	0
Konserni- ja strategiapalvelut Koncern- och strategitjänster	15	206	4	1	0	0
Pelastustoimi Räddningsväsendet	105	168	2	0	11	0
Sosiaali- ja terveystoimi Social- och hälsovård	351	1723,9	30	3,5	4	2
Yhteensä - Totalt	471	2097,9	36	4,5	15	2

Aluevaltuuston 13.12.2022 hyväksymään talousarvioon ja taloussuunnitelmaan 2023 – 2025 sisältyi demokratia- ja konsernipalveluihin yhteensä 226,5 virkaa ja toimea. Osaa viroista ja toimista ei ole nähty tarkoituksenmukaisena täyttää konsernipalveluissa vuonna 2023. Vuodelle 2024 esitetyt uudet virat ja toimet huomioiden kokonaismäärä 2023 – 2024 henkilöstösuunnitelmassa on 227 eli henkilömäärän lisäys on yhteensä 0,5.

Hallintopalveluihin esitetään yhden uuden toimen perustamista, kehittämispalveluihin kolmen projektipäällikön lisäystä ja digipalveluihin yhtä määräaikaista projektipäällikköä asiakas- ja potilastietojärjestelmäprojektiin.

Demokratiapalvelut Demokratitjänster	2023		Talousarvioesitys 2024			
	Virka	Työsuht.	Uudet v/t	Määräaik.	Sijainen	Oppisop.
Sisäinen tarkastus - Intern revision	1	0	0	0	0	0
Konserni- ja strategiapalvelut Koncern- och strategitjänster	2023		Talousarvioesitys 2024			
	Virka	Työsuht.	Uudet v/t	Määräaik.	Sijainen	Oppisop.
Konserni- ja strategiapalveluiden johto Koncern- och strategitjänsternas ledning	1	1	0	0	0	0
Hallintopalvelut - Förvaltningstjänster	7	123	1	0	0	0
Ravinto- ja laitoshuolto Kosthåll- och renhållningstjänster	0	108	0	0	0	0
Talouspalvelut - Ekonomitjänster	1	15	0	0	0	0
HR-palvelut - HR-enheten	2	8	0	0	0	0
Kehittämispalvelut - Utvecklingstjänster	2	32	3	0	0	0
Viestintäpalvelut - Kommunikation	1	5	0	0	0	0
Digipalvelut - Digitala tjänster	1	22	0	1	0	0
Yhteensä - Totalt	15	206	4	1	0	0

Pelastustoimeen esitetään vuodelle 2024 kahden uuden viran tai toimen perustamista, joista toinen on pelastustoimintaan sijoittuva palopäällikön virka ja toinen kalustonhoitajan toimi huolehtimaan hyvinvointialueen ajoneuvoihin ja muuhun kalustoon liittyvistä keskitetyistä tehtävistä.

Pelastustoimi Räddningsväsendet	2023		Talousarvioesitys 2024			
	Virka	Työsuht.	Uudet v/t	Määräaik.	Sijainen	Oppisop.
Pelastustoimen johto Räddningsväsendets ledning	4	5	0	0	0	0
Pelastustoiminta - Räddningsverksamhet	87	101	2	0	3	0
Riskien hallinta - Riskhantering	12	0	0	0	0	0
Ensihoitopalvelut - Akutvård	2	62	0	0	8	0
Yhteensä - Totalt	105	168	2	0	11	0

Sosiaali- ja terveystoimen 2024 talousarvioesitykseen sisältyy 30 uuden viran tai toimen perustaminen ja 3,5 uuden määräaikaisen henkilön palkkaaminen. Perhe- ja sosiaalipalveluihin esitetään kolmen vakituisen sosiaalityöntekijän, kolmen sosiaaliohjaajan, yhden vastaavan

kriisiyöntekijän ja yhden sairaanhoitajan lisäystä lasten, nuorten ja perheiden palveluihin. Vammaispalveluihin esitetään yhden vakituisen työvalmentajan lisäystä ja yhden määräaikaisen sosiaalityöntekijän lisäystä. Työikäisten sosiaalipalveluihin esitetään kolmen vakituisen ja yhden määräaikaisen sosiaaliohjaajan lisäystä sekä päihdehuollon avopalveluihin yhden vakituisen sosiaalityöntekijän lisäystä.

Yhteisiin terveystalouteen palveluihin vuodelle 2024 on esitetty yhden määräaikaisen hoitoapulaisen ja puolikkaan suu- ja leukakirurgin lisäystä suun terveydenhuoltoon, kahden vakituisen hoivaavustajan ja kahden sairaanhoitajan lisäystä terveyskeskussairaalapalveluihin sekä kahden vakituisen henkilön lisäystä lääkinällisen kuntoutuksen välinehuoltoon.

Ikääntyneiden palveluiden vuoden 2024 talousarvioesitykseen sisältyy neljän asiakasohjaajan lisäys kotona asumista tukeviin palveluihin sekä yhden lähihoitajan, yhden hoiva-avustajan ja viiden tiimivastaavan lisäys palveluasumiseen.

Sosiaali- ja terveystoimi Social- och hälsovård	2023		Talousarvioesitys 2024			
	Virka	Työsuht.	Uudet v/t	Määräaik.	Sijainen	Oppisop.
Sosiaali- ja terveystoimen johto Social- och hälsovårds ledning	4	2	0	0	0	0
Perhe- ja sosiaalipalvelut Familje- och socialtjänster	212	511,5	13	2	4	2
Yhteiset terveystalouteen palvelut Gemensamma hälsovårdstjänster	90	436,9	6	1,5	0	0
Ikääntyneiden palvelut Tjänster för äldre	45	773,5	11	0	0	0
Yhteensä - Totalt	351	1723,9	30	3,5	4	2